

Phaidros

St. 227a

[Σωκράτης]: Ὡς φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν; παρὰ Λυσίου, ὡς Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου, πορεύομαι δὲ πρὸς περίπατον ἔξω τείχους· συχνὸν γὰρ ἐκεῖ διέτριψα χρόνον καθήμενος ἐξ ἑωθινοῦ. τῷ δὲ σῷ καὶ ἐμῷ ἔταιρῳ πειθόμενος Ἀκουμενῷ κατὰ τὰς ὁδοὺς ποιοῦμαι τοὺς περιπάτους· φησὶ γὰρ ἀκοπωτέρους εἶναι τῶν ἐν τοῖς δρόμοις. [227b] καλῶς γάρ, ὡς ἔταιρε, λέγει. ἀτὰρ Λυσίας ἦν, ὡς ἔοικεν, ἐν ἄστει. ναί, παρ' Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὄλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ. τίς οὖν δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἡ δῆλον ὅτι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰστία; πεύσῃ, εἴ σοι σχολὴ προϊόντι ἀκούειν. τί δέ; οὐκ ἂν οὕτι με κατὰ Πύνδαρον

καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον πρᾶγμα

[Σωκράτης]: ποιήσασθαι τὸ τείνη τε καὶ Λυσίου διατριβὴν ἀκούσαι; πρόαγε [227c] δή. λέγοις ἄν. καὶ μήν, ὡς Σώκρατες, προσήκουσα γέ σοι ἡ ἀκοή· ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ δὲ διετρίβομεν, οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον ἐρωτικός. γέγραφε γὰρ δὴ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπ' ἐραστοῦ δέ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ κεκόμψευται· λέγει γὰρ ὡς χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι. ὡς γενναῖος. εἴθε γράψειν ὡς χρὴ πένητι μᾶλλον ἢ πλουσίω, καὶ πρεσβυτέρω ἢ νεωτέρω, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοὶ [227d] τε πρόσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· ἡ γὰρ ἂν ἄστεῖοι καὶ δημωφελεῖς εἶναι οἱ λόγοι. ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι, ὥστ' ἐὰν βαδίζων ποιῇ τὸν περίπατον Μέγαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικον προσβὰς τῷ τείχει πάλιν ἀπίης, οὐ μή σου ἀπολειφθῶ.

St. 228a

[Φαῖδρος]: πῶς λέγεις, ὡς βέλτιστε Σώκρατες; οἵτινει με, ἀ τοι Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκε, δεινότατος ὧν τῶν νῦν γράφειν, ταῦτα ἰδιώτην ὅντα ἀπομνημονεύειν ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέως· καίτοι ἔβουλόμην γ' ἂν μᾶλλον ἦ μοι πολὺ χρυσίον γενέσθαι. ὡς Φαῖδρε, εἰ ἔγω Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. ἀλλὰ γάρ οὐδέτερά ἐστι τούτων· εὗ οἶδα ὅτι Λυσίου λόγον ἀκούων ἐκεῖνος οὐ μόνον ἀπαξ ἥκουσεν, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν οἱ λέγειν, ὁ δὲ ἐπείθετο προθύμως. [228b] τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν ἱκανά, ἀλλὰ τελευτῶν παραλαβὼν τὸ βιβλίον ἀ μάλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει, καὶ τοῦτο δρῶν ἐξ ἑωθινοῦ καθήμενος ἀπειπὼν εἰς περίπατον ἦει, ὡς μὲν ἔγω οἶμαι, νὴ τὸν κύνα, ἔξεπιστάμενος τὸν λόγον, εἰ μὴ πάνυ τι ἦν μακρός. ἐπορεύετο δ' ἔκτὸς τείχους ἵνα μελετώῃ. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκοήν, ἴδων μὲν, ἴδων, ἥσθη ὅτι ἔξοι τὸν συγκορυβαντιῶντα, [228c] καὶ προάγειν ἐκέλευε. δεομένου δὲ λέγειν τοῦ τῶν λόγων ἐραστοῦ, ἔθρύπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν δὲ ἔμελλε καὶ εἰ μή τις ἐκῶν ἀκούοι βίᾳ ἐρεῖν. σὺ οὖν, ὡς Φαῖδρε, αὐτοῦ δεήθητι ὅπερ τάχα πάντως ποιήσει νῦν ἡδη ποιεῖν. ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺ κράτιστόν ἐστιν οὕτως ὅπως δύναμαι λέγειν, ὡς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν πρὶν ἂν εἴπω ἀμῶς γέ πως. πάνυ γάρ σοι ἀληθῆ δοκῶ. οὐτωσὶ [228d] τοίνυν ποιήσω. τῷ ὅντι γάρ, ὡς Σώκρατες, παντὸς μᾶλλον τά γε ὅρματα οὐκ ἐξέμαθον· τὴν μέντοι διάνοιαν σχεδὸν ἀπάντων, οἵτις ἔφη διαφέρειν τὰ τοῦ ἐρῶντος ἢ τὰ τοῦ μή, ἐν κεφαλαίοις ἔκαστον ἐφεξῆς δίειμι, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου. δείξας γε πρῶτον, ὡς φιλότης, τί ἄρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἴματιώ· τοπάζω γάρ σε ἔχειν τὸν λόγον αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτο ἐστιν, οὐτωσὶ διανοοῦ περὶ ἐμοῦ, ὡς ἔγω [228e] σε πάνυ μὲν φιλῶ, παρόντος δὲ καὶ Λυσίου, ἐμαυτόν σοι ἐμμελετῶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ίθι, δείκνυε. παῦε. ἐκκέκρουκάς με ἐλπίδος, ὡς Σώκρατες, ἦν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγγυμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγνῶμεν;

St. 229a

[Σωκράτης]: δεῦρ' ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἰλισὸν ἵωμεν, εἴτα ὅπου ἂν δόξῃ ἐν ἥσυχίᾳ καθιζόμενεθα. εἰς καιρόν, ὡς ἔοικεν, ἀνυπόδητος ὧν ἔτυχον· σὺ μὲν γὰρ δὴ ἀεί. ῥάστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὄντατιον βρέχουσι

τοὺς πόδας ἵέναι, καὶ οὐκ ἀηδές, ἄλλως τε καὶ τήνδε τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας. πρόσαγε δῆ, καὶ σκόπει ἄμα ὅπου καθίζησόμεθα. ὁρᾶς οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον; τί μήν; ἐκεῖ [229b] σκιά τ' ἔστιν καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόα καθίζεσθαι ἢ ἀν βουλώμεθα κατακλινῆναι. προάγοις ἄν. εἰπέ μοι, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἐνθένδε μέντοι ποθὲν ἀπὸ τοῦ Ἰλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὦρείθυιαν ἀρπάσαι; λέγεται γάρ. ἀρ' οὖν ἐνθένδε; χαρίεντα γοῦν καὶ καθαρὰ καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις παίζειν παρ' αὐτά. οὕκ, [229c] ἀλλὰ κάτωθεν ὅσον δύ' ἡ τρία στάδια, ἢ πρὸς τὸ ἐν Ἀγρας διαβαίνομεν· καὶ πού τίς ἔστι βωμὸς αὐτόθι Βορέου. οὐ πάνυ νενόηκα· ἀλλ' εἰπὲ πρὸς Διός, ὡς Σώκρατες, σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθη ἀληθὲς εἶναι; ἀλλ' εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ οἱ σοφοί, οὐκ ἀν ἄτοπος εἴην, εἴτα σοφιζόμενος φαίνην αὐτὴν πνεῦμα Βορέου κατὰ τῶν πλησίον πετρῶν σὺν Φαρμακείᾳ παίζουσαν ὥσαι, καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀνάρπαστον γεγονέναι— [229d] ἡ ἐξ Ἀρείου πάγον· λέγεται γὰρ αὖ καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὃς ἐκεῖθεν ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε ἡρπάσθη. ἐγὼ δέ, ὡς Φαῖδρε, ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι, λίαν δὲ δεινοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εὔτυχοῦς ἀνδρός, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ τοῦτο τὸ τῶν ἱπποκενταύρων εῖδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὐθίς τὸ τῆς Χιμάίρας, καὶ ἐπιρρεῖ δὲ ὅχλος τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων [229e] ἀμηχάνων πλήθη τε καὶ ἀτοπίαι τερατολόγων τινῶν φύσεων· αἵς εἴ τις ἀπιστῶν προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἰκός ἔκαστον, ἄτε ἀγροίκω τινὶ σοφίᾳ χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει.

St. 230a

[Σωκράτης]: ἐμοὶ δὲ πρὸς αὐτὰ οὐδαμῶς ἔστι σχολή· τὸ δὲ αἴτιον, ὡς φίλε, τούτου τόδε. οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν· γελοῖον δή μοι φαίνεται τοῦτο ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἐάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, ὃ νυνδὴ ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐμαυτόν, εἴτε τι θηρίον δὸν τυγχάνω Τυφῶνος πολυπλοκώτερον καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἀπλούστερον ζῷον, Θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτάρ, ὡς ἔταιρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἀρ' οὐ τόδε ἡν τὸ δένδρον ἐφ' ὅπερ ἥγεις ἡμᾶς; τοῦτο [230b] μὲν οὖν αὐτό. νὴ τὴν Ἡραν, καλή γε ἡ καταγωγή. ἡ τε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλιστα ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἀν εὐώδεστατον παρέχοι τὸν τόπον· ἡ τε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ρέει μάλα ψυχροῦ ὅντας, ὥστε γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι. Νυμφῶν τέ τινων καὶ Αχελώου Ἱερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. εἰ [230c] δ' αὖ βούλει, τὸ εὔπινον τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἡδύ· θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ἐν ἡρέμα προσάντει ἱκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τὴν κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄριστά σοι ἐξενάγηται, ὡς φίλε Φαῖδρε. σὺ δέ γε, ὡς θαυμάσιε, ἀτοπώτατός τις φαίνῃ. ἀτεχνῶς γάρ, ὃ λέγεις, ξεναγουμένῳ τινὶ καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔοικας· [230d] οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεος οὕτ' εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὕτ' ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἔξιέναι. συγγίγνωσκε μοι, ὡς ἄριστε. φιλομαθής γάρ είμι· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν μ' ἔθέλει διδάσκειν, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον ἡρόηκεναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἡ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσιν, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων ἐν βιβλίοις τίν τε Ἀττικὴν [230e] φαίνη περιάξειν ἄπασαν καὶ ὅποι ἀν ἄλλοσε βούλη. οὖν δ' οὖν ἐν τῷ παρόντι δεῦρ' ἀφικόμενος ἐγὼ μέν μοι δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δ' ἐν ὁποίᾳ σχήματι οἵει ῥᾶστα ἀναγνώσεσθαι, τοῦθ' ἐλόμενος ἀναγίγνωσκε. ἄκουε δή.

St. 231a

[Φαῖδρος]: περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν γενομένων τούτων ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστής ὡν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἀν εῦ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ὡς μεταγνῶναι προσήκει. οὐ γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκόντες, ὡς ἀν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιτο, πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εῦ ποιοῦσιν. ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἄ τε κακῶς διέθεντο τῶν αὐτῶν διὰ τὸν ἔρωτα καὶ ἄ πεποιήκασιν εὖ, καὶ δὸν εἶχον πόνον προστιθέντες ἡγοῦνται [231b] πάλαι τὴν ἀξίαν ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις· τοῖς δὲ μὴ

έρωσιν οὕτε τὴν τῶν οἰκείων ἀμέλειαν διὰ τοῦτο ἔστιν προφασίζεσθαι, οὕτε τοὺς παρεληλυθότας πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὕτε τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας διαφορὰς αἰτιάσασθαι· ὥστε περιηρημένων τοσούτων κακῶν οὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἡ ποιεῖν προθύμως ὅτι ἂν αὐτοῖς οἴωνται πράξαντες χαριεῖσθαι. ἔτι δὲ εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον τοὺς [231c] ἔρωντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ὅτι τούτους μάλιστά φασιν φιλεῖν ὡν ἂν ἔρωσιν, καὶ ἔτοιμοι εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς ἔρωμένοις χαρίζεσθαι, ὢδιον γνῶναι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι ὅσων ἂν ὕστερον ἔρασθῶσιν, ἔκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν ἔκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσιν. καίτοι πῶς εἰκός ἔστι τοιοῦτον πρᾶγμα προέσθαι τοιαύτην [231d] ἔχοντι συμφοράν, ἦν οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς ἔμπειρος ὡν ἀποτρέπειν; καὶ γὰρ αὐτοὶ ὄμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλ' οὐ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν· ὥστε πῶς ἂν εὖ φρονήσαντες ταῦτα καλῶς ἔχειν ἡγήσαιντο περὶ ὡν οὕτω διακείμενοι βουλεύονται; καὶ μὲν δὴ εἰ μὲν ἐκ τῶν ἔρωντων τὸν βέλτιστον αἱροῦ, ἐξ ὀλίγων ἂν σοι ἡ ἔκλεξις εἴη· εἰ δ' ἐκ τῶν ἄλλων τὸν σαυτῷ ἐπιτηδειότατον, ἐκ πολλῶν· ὥστε πολὺ πλείων [231e] ἐλπὶς ἐν τοῖς πολλοῖς ὅντα τυχεῖν τὸν ἄξιον τῆς σῆς φιλίας.

St. 232a

[Φαῖδρος]: εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὅνειδός σοι γένηται, εἰκός ἔστι τοὺς μὲν ἔρωντας, οὕτως ἂν οἰομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν καὶ φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἄπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται· τοὺς δὲ μὴ ἔρωντας, κρείττους αὐτῶν ὄντας, τὸ βέλτιστον ἀντὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἔρωντας πολλοὺς ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ἰδεῖν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἔρωμένοις καὶ ἔργον τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὀφθῶσι διαλεγόμενοι ἄλλήλοις, [232b] τότε αὐτοὺς οἰονται ἡ γεγενημένης ἡ μελλούσης ἔσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας συνεῖναι· τοὺς δὲ μὴ ἔρωντας οὐδ' αἰτιᾶσθαι διὰ τὴν συνουσίαν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖόν ἔστιν ἡ διὰ φιλίαν τῷ διαλέγεσθαι ἢ διὰ ἄλλην τινὰ ἡδονῆν. καὶ μὲν δὴ εἴ σοι δέος παρέστηκεν ἡγουμένῳ χαλεπὸν εἶναι φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλῳ μὲν τρόπῳ διαφορᾶς γενομένης κοινὴν ἂν σοι βλάβην ἀν γενέσθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἔρωντας μᾶλλον ἂν φοβοῦ· πολλὰ γὰρ αὐτοὺς ἔστι τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζουσι γίγνεσθαι. διόπερ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἔρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλωνται, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δὲ ἄλλο τι κεκτημένων ἀγαθὸν [232d] τὴν δύναμιν ἐκάστου φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπεχθέσθαι σε τούτοις εἰς ἔρημίαν φίλων καθιστᾶσιν, ἐὰν δὲ τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν ἄμεινον ἐκείνων φρονῆς, ἤξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἔρωντες ἔτυχον, ἀλλὰ διὰ ἀρετὴν ἐπραξαν ὡν ἐδέοντο, οὐκ ἂν τοῖς συνοῦσι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἔθέλοντας μισοῖεν, ἡγούμενοι οὐπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν συνόντων δὲ ὠφελεῖσθαι, ὥστε πολὺ πλείων [232e] ἐλπὶς φιλίαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ πράγματος ἡ ἔχθραν γενέσθαι.

St. 233a

[Φαῖδρος]: καὶ μὲν δὴ τῶν μὲν ἔρωντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἡ τὸν τρόπον ἔγνωσαν καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἐγένοντο, ὥστε ἀδηλον αὐτοῖς εἰ ἔτι τότε βουλήσονται φίλοι εἶναι, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ μὴ ἔρωσιν, οὐ καὶ πρότερον ἄλλήλοις φίλοι οὖντες ταῦτα ἐπραξαν, οὐκ ἐξ ὡν ἂν εὖ πάθωσι ταῦτα εἰκός ἐλάττω τὴν φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἡ ἔραστῇ. ἔκεινοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιστον τά τε λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα ἐπαινοῦσιν, τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ [233b] καὶ αὐτοὶ χεῖρον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μέν, ἀ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιαρὰ ποιεῖ νομίζειν· εύτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοῖς ἔρωμένοις ἡ ζηλοῦν αὐτοὺς προσήκει. ἐὰν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μὲν οὐ τὴν παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων συνέσομαί σοι, ἀλλὰ καὶ τὴν [233c] μέλλουσαν

ώφελίαν ἔσεσθαι, ούχ ὑπ' ἔρωτος ἡττώμενος ἀλλ' ἐμαυτοῦ κρατῶν, οὐδὲ διὰ σμικρὰ ἵσχυρὰν ἔχθραν ἀναιρούμενος ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως ὀλίγην ὄργην ποιούμενος, τῶν μὲν ἀκουσίων συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἔκούσια πειρώμενος ἀποτρέπειν· ταῦτα γάρ ἐστι φιλίας πολὺν χρόνον ἔσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο παρέστηκεν, ὡς οὐχ οἶόν τε ἵσχυρὰν φιλίαν γενέσθαι ἐὰν μή τις ἔρων τυγχάνῃ, ἐνθυμεῖσθαι [233d] χρὴ ὅτι οὕτ' ἀν τοὺς ὑεῖς περὶ πολλοῦ ἐποιούμεθα οὕτ' ἀν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας, οὕτ' ἀν πιστοὺς φίλους ἐκεκτήμεθα, οἱ οὐκ ἔξ ἐπιθυμίας τοιαύτης γεγόνασιν ἀλλ' ἔξ ἑτέρων ἐπιτηδευμάτων. ἔτι δὲ εἴ χρὴ τοῖς δεομένοις μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπορωτάτους εὖ ποιεῖν· μεγίστων γάρ ἀπαλλαγέντες κακῶν πλείστην χάριν αὐτοῖς εῖσονται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις [233e] δαπάναις οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προσαιτοῦντας καὶ τοὺς δεομένους πλησμονῆς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσιν καὶ ἀκολουθήσουσιν καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἤξουσι καὶ μάλιστα ἡσθήσονται καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν εῖσονται καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὕξονται.

St. 234a

[Φαῖδρος]: ἀλλ' Ἱσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς προσαιτοῦσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλ' οἵτινες πρεσβυτέρων γενομένων τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἱ διαπραξάμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἄπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως διὰ παντὸς τοῦ βίου φίλοις ἔσομένοις· οὐδὲ οἵτινες παυόμενοι τῆς ἐπιθυμίας ἔχθρας πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἱ παυσαμένου τῆς ὥρας τότε [234b] τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρημένων μέμνησο καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἔρωντας οἱ φίλοι νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, τοῖς δὲ μὴ ἔρωσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο ὡς διὰ τοῦτο κακῶς βουλευομένοις περὶ ἔαυτῶν. Ἱσως ἀν οὗν ἔροισ με εἰ ἄπασίν σοι παραινῶ τοῖς μὴ ἔρωσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδ' ἀν τὸν ἔρωντα πρὸς ἄπαντας σε κελεύειν τοὺς ἔρωντας ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν. [234c] οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος Ἱσης ἄξιον, οὔτε σοὶ βουλομένω τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν· δεῖ δὲ βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὡφελίαν δὲ ἀμφοῖν γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὗν Ἰκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα· εἰ δ' ἔτι τι σὺ ποθεῖς, ἡγούμενος παραλειφθαί, ἔρωτα. τί σοι φαίνεται, ὡς Σώκρατες, ὁ λόγος; οὐχ ὑπερφυῶς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὄνόμασιν εἰρῆσθαι; δαιμονίως [234d] μὲν οὗν, ὡς ἐταῖρε, ὥστε με ἐκπλαγῆναι. καὶ τοῦτο ἔγω ἔπαθον διὰ σέ, ὡς Φαῖδρε, πρὸς σὲ ἀποβλέπιν, ὅτι ἔμοὶ ἔδοκεις γάνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου μεταξὺ ἀναγιγνώσκων ἡγούμενος γὰρ σὲ μᾶλλον ἢ ἔμε ἐπαίειν περὶ τῶν τοιούτων σοὶ εἰπόμην, καὶ ἐπόμενος συνεβάκχευσα μετὰ σοῦ τῆς θείας κεφαλῆς. εἴεν· οὕτω δὴ δοκεῖ παίζειν; δοκῶ γάρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι; μηδαμῶς, [234e] ὡς Σώκρατες, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς εἰπὲ πρὸς Διός φιλίου, οἵτινες ἔχειν εἰπεῖν ἄλλον τῶν Ἑλλήνων ἔτερα τούτων μείζω καὶ πλείω περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος;

St. 235a

[Σωκράτης]: τί δέ; καὶ ταύτη δεῖ ὑπ' ἔμοῦ τε καὶ σοῦ τὸν λόγον ἐπαινεθῆναι, ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐκείνη μόνον, ὅτι σαφῆ καὶ στρογγύλα, καὶ ἀκριβῶς ἔκαστα τῶν ὄνομάτων ἀποτετόρευται; εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον χάριν σήν, ἐπεὶ ἐμέ γε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας· τῷ γὰρ ῥήτορικῷ αὐτοῦ μόνῳ τὸν νοῦν προσεῖχον, τοῦτο δὲ οὔδ' ἀν αὐτὸν ὥμην Λυσίαν οἴεσθαι Ἰκανὸν εἶναι. καὶ οὗν μοι ἔδοξεν, ὡς Φαῖδρε, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις, δῆς καὶ τρὶς τὰ αὐτὰ εἰρηκέναι, ὡς οὐ πάνυ εὐπορῶν τοῦ πολλὰ λέγειν περὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ Ἱσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου· καὶ ἐφαίνετο δῆ μοι νεανιεύεσθαι ἐπιδεικνύμενος ὡς οἶός τε ὧν ταύτα ἑτέρως τε καὶ ἑτέρως λέγων ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἄριστα. οὐδὲν [235b] λέγεις, ὡς Σώκρατες· αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τῶν γὰρ ἐνόντων ἀξίως ῥηθῆναι ἐν τῷ πράγματι οὐδὲν παραλέλοιπεν, ὥστε παρὰ τὰ ἐκείνων εἰρημένα μηδέν' ἄν ποτε δύνασθαι εἰπεῖν ἄλλα πλείω καὶ πλείονος ἄξια. τοῦτο ἔγω σοι οὐκέτι οἶός τ' ἔσομαι πιθέσθαι· παλαιοὶ γὰρ καὶ σοφοὶ ἀνδρες τε καὶ γυναῖκες περὶ αὐτῶν εἰρηκότες καὶ γεγραφότες ἔξελέγξουσί με, ἔάν σοι χαριζόμενος συγχωρῶ. τίνες [235c] οὕτοι; καὶ ποῦ σὺ βελτίω τούτων ἀκήκοας; νῦν μὲν οὕτως οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα, ἢ

που Σαφοῦς τῆς καλῆς ἡ Ἀνακρέοντος τοῦ σοφοῦ ἡ καὶ συγγραφέων τινῶν. πόθεν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω; πλήρες πως, ὡς δαιμόνιε, τὸ στῆθος ἔχων αἰσθάνομαι παρὰ ταῦτα ἀν ἔχειν εἰπεῖν ἔτερα μὴ χείρω. ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν ἐννενόηκα, εὖ οἶδα, συνειδῶς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν· λείπεται δὴ οἴμαι ἐξ ἀλλοτρίων ποθεν ναμάτων [235d] διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαι με δίκην ἀγγείου. ὑπὸ δὲ νωθείας αὕτη καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιλέλησμαι, ὅπως τε καὶ ὕντινων ἥκουσα. ἀλλ', ὡς γενναιότατε, κάλλιστα εἴρηκας. σὺ γὰρ ἐμοὶ ὕντινων μὲν καὶ ὅπως ἥκουσας μηδ' ἀν κελεύω εἴπης, τοῦτο δὲ αὐτὸ δ λέγεις ποίησον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω ἔτερα ὑπέσχησαι εἰπεῖν τούτων ἀπεχόμενος, καὶ σοι ἐγώ, ὃσπερ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον [235e] ἐμαυτοῦ ἀλλὰ καὶ σήν.

St. 236a

[Σωκράτης]: φίλτατος εἴ καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, ὡς Φαῖδρε, εἴ με οἴει λέγειν ὡς Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκεν, καὶ οἶόν τε δὴ παρὰ πάντα ταῦτα ἄλλα εἰπεῖν· τοῦτο δὲ οἴμαι οὐδ' ἀν τὸν φαυλότατον παθεῖν συγγραφέα. αὐτίκα περὶ οὗ ὁ λόγος, τίνα οἴει λέγοντα ὡς χρὴ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἡ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, παρέντα τοῦ μὲν τὸ φρόνιμον ἐγκωμιάζειν, τοῦ δὲ τὸ ἄφρον ψέγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὅντα, εἴτ' ἄλλ' ἄττα ἔξειν λέγειν; ἀλλ' οἴμαι τὰ μὲν τοιαῦτα ἔατέα καὶ συγγνωστέα λέγοντι· καὶ τῶν μὲν τοιούτων οὐ τὴν εὔρεσιν ἀλλὰ τὴν διάθεσιν ἐπαινετέον, τῶν δὲ μὴ ἀναγκαίων τε καὶ χαλεπῶν εύρειν πρὸς τῇ διαθέσει καὶ τὴν εὔρεσιν. συγχωρῶ δὲ λέγεις· μετρίως γάρ μοι δοκεῖς εἰρηκέναι. ποιήσω οὖν καὶ ἐγώ οὕτως· τὸ μὲν τὸν ἐρῶντα τοῦ [236b] μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν δώσω σοι ὑποτίθεσθαι, τῶν δὲ λοιπῶν ἔτερα πλείω καὶ πλείονος ἄξια εἰπὼν τῶνδε Λυσίου παρὰ τὸ Κυψελιδῶν ἀνάθημα σφυρήλατος ἐν Ὄλυμπίᾳ στάθητι. ἐσπούδακας, ὡς Φαῖδρε, ὅτι σου τῶν παιδικῶν ἐπελαβόμην ἐρεσχηλῶν σε, καὶ οἴει δὴ με ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσειν εἰπεῖν παρὰ τὴν ἔκείνου σοφίαν ἔτερόν τι ποικιλώτερον; περὶ μὲν τούτου, ὡς φίλε, εἰς τὰς ὄμοιάς λαβάς ἐλήλυθας. [236c] ὥρτέον μὲν γάρ σοι παντὸς μᾶλλον οὕτως ὅπως οἶός τε εἴ, ἵνα μὴ τὸ τῶν κωμῳδῶν φορτικὸν πρᾶγμα ἀναγκαζώμεθα ποιεῖν ἀνταποδιδόντες ἀλλήλοις εὐλαβήθητι, καὶ μὴ βούλου με ἀναγκάσαι λέγειν ἔκεινο τὸ εἰ ἐγώ, ὡς Σωκρατεῖς, Σωκράτην ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι, καὶ ὅτι ἐπεθύμει μὲν λέγειν, ἐθρύπτετο δέ· ἀλλὰ διανοήθητι ὅτι ἐντεῦθεν οὐκ ἄπιμεν πρὶν ἀν σὺ εἴπης δὲ ἔφησθα ἐν τῷ στήθει ἔχειν. ἐσμὲν δὲ μόνω ἐν ἐρημίᾳ, ἴσχυρότερος [236d] δὲ ἐγώ καὶ νεώτερος, ἐκ δὲ ἀπάντων τούτων σύνες ὅ τοι λέγω, καὶ μηδαμῶς πρὸς βίαν βουληθῆς μᾶλλον ἡ ἐκῶν λέγειν. ἀλλ', ὡς μακάριε Φαῖδρε, γελοῖος ἐσομαι παρ' ἀγαθὸν ποιητὴν ἴδιώτης αὐτοσχεδιάζων περὶ τῶν αὐτῶν. οἴσθ' ὡς ἔχει; παῦσαι πρός με καλλωπιζόμενος· σχεδὸν γὰρ ἔχω δὲ εἰπὼν ἀναγκάσω σε λέγειν. μηδαμῶς τοίνυν εἴπης. οὕκ, ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω· δὲ μοι λόγος ὅρκος ἔσται. ὅμνυμι γάρ σοι— τίνα μέντοι, τίνα θεῶν; ἡ βούλει τὴν [236e] πλάτανον ταυτηνί; —ἡ μήν, ἔάν μοι μὴ εἴπης τὸν λόγον ἐναντίον αὐτῆς ταύτης, μηδέποτέ σοι ἔτερον λόγον μηδένα μηδενὸς μήτε ἐπιδείξειν μήτε ἔξαγγελεῖν. βαβαῖ, ὡς μιαρέ, ὡς εὖ ἀνηῦρες τὴν ἀνάγκην ἀνδρὶ φιλολόγῳ ποιεῖν δὲ ἀν κελεύης. τί δῆτα ἔχων στρέψῃ; οὐδὲν ἔτι, ἐπειδὴ σύ γε ταῦτα ὀμώμοκας. πῶς γὰρ ἀν οἴός τ' εἴην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι;

St. 237a

[Φαῖδρος]: λέγε δῆ. οἴσθ' οὖν ὡς ποιήσω; τοῦ πέρι; ἔγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵν' ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον καὶ μὴ βλέπων πρὸς σὲ ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι. λέγε μόνον, τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει. ἄγετε δῆ, ὡς Μοῦσαι, εἴτε δι' ὧδης εἶδος λίγειαι, εἴτε διὰ γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων ταύτην ἔσχετ' ἐπωνυμίαν, ξύμ μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει ὁ βέλτιστος οὐτοσὶ λέγειν, ἵν' ὁ ἔταιρος αὐτοῦ, καὶ πρότερον δοκῶν [237b] τούτῳ σοφὸς εἶναι, νῦν ἔτι μᾶλλον δόξῃ. ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος, μάλα καλός· τούτῳ δὲ ἥσαν ἐραστὰ πάνυ πολλοί. εἰς δέ τις αὐτῶν αἰμύλος ἦν, δὲς οὐδενὸς ἥττον ἐρῶν ἐπεπείκει τὸν παῖδα ὡς οὐκ ἐρώη. καί ποτε αὐτὸν αἰτῶν ἔπειθεν τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ ἐρῶντι πρὸ τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι, ἔλεγέν τε ὡδε— περὶ παντὸς ὡς παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύσεσθαι· [237c] εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἢ ή βουλή, ἢ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἵσασι τὴν οὐσίαν ἐκάστου. ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόσαιν· οὕτε γὰρ

έαυτοῖς οὕτε ἀλλήλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγὼ οὖν καὶ σὺ μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, ἀλλ' ἐπειδὴ σοὶ καὶ ἔμοὶ ὁ λόγος πρόκειται πότερα ἐρῶντι ἡ μὴ μᾶλλον εἰς φιλίαν ἵτεον, περὶ ἔρωτος οἴόν τ' ἔστι καὶ ἦν ἔχει δύναμιν, ὁμολογίᾳ [237d] θέμενοι ὅρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ ἀναφέροντες τὴν σκέψιν ποιώμεθα εἴτε ὡφελίαν εἴτε βλάβην παρέχει. ὅτι μὲν οὖν δὴ ἐπιθυμίᾳ τις ὁ ἔρως, ἅπαντι δῆλον· ὅτι δ' αὐτὸς μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ἵσμεν. τῷ δὴ τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ κρινοῦμεν; δεῖ αὖτις ὅτι ἡμῶν ἐν ἔκάστῳ δύο τινές ἔστον ἰδέα ἄρχοντες καὶ ἄγοντες, οἷς ἐπόμεθα ἡ ἄνθρωπον, ἡ μὲν ἔμφυτος οὗσα ἐπιθυμίᾳ ἡδονῶν, ἄλλη δὲ ἐπίκτητος δόξα, ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτων δὲ ἐν ἡμῖν τοτὲ μὲν ὄμονοεῖτον, ἔστι [237e] δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ τοτὲ μὲν ἡ ἑτέρα, ἄλλοτε δὲ ἡ ἑτέρα κρατεῖ.

St. 238a

[Σωκράτης]: δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον λόγω ἀγούσης καὶ κρατούσης τῷ κράτει σωφροσύνῃ ὅνομα· ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἐλκούσης ἐπὶ ἡδονὰς καὶ ἀρξάσης ἐν ἡμῖν τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη. ὕβρις δὲ δὴ πολυώνυμον—πολυμελές γὰρ καὶ πολυμερές—καὶ τούτων τῶν ἰδεῶν ἐκπρεπῆς ἡ ἄνθρωπη γενομένη, τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον τὸν ἔχοντα παρέχεται, οὕτε τινὰ καλὴν οὕτ' ἐπαξίαν κεκτῆσθαι. περὶ μὲν γὰρ ἐδωδὴν κρατοῦσα τοῦ λόγου τε τοῦ ἀρίστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἐπιθυμία γαστριμαργίᾳ [238b] τε καὶ τὸν ἔχοντα ταύτὸν τοῦτο κεκλημένον παρέχεται· περὶ δ' αὐτὸν μέθας τυραννεύσασα, τὸν κεκτημένον ταύτη ἄγουσα, δῆλον οὖτε τεύξεται προσρήματος· καὶ τάλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὀνόματα τῆς ἀεὶ δυναστευούσης ἡ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον. ἡς δ' ἔνεκα πάντα τὰ πρόσθεν εἰρηται, σχεδὸν μὲν ἥδη φανερόν, λεχθὲν δὲ ἡ μὴ λεχθὲν πάντως σαφέστερον· ἡ γὰρ ἄνευ λόγου δόξης ἐπὶ τὸ ὄρθδον ὀρμῶσης κρατήσασα ἐπιθυμία πρὸς [238c] ἡδονὴν ἀχθεῖσα κάλλους, καὶ ὑπὸ αὖτις τῶν ἔαυτῆς συγγενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωμάτων κάλλος ἐρρωμένως ῥώσθεῖσα νικήσασα ἀγωγῇ, ἀπ' αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα, ἔρως ἐκλήθη. ἀτάρ, ὡς φίλε Φαῖδρε, δοκῶ τι σοί, ὥσπερ ἔμαυτῷ, θεῖον πάθος πεπονθέναι; πάνυ μὲν οὖν, ὡς Σώκρατες, παρὰ τὸ εἰωθός εὔροιά τίς σε εἴληφεν. σιγῇ τοίνυν μου ἄκουε. τῷ δὲ τούτῳ θεῖος ἔστικεν ὁ [238d] τόπος εἶναι, ὥστε ἐὰν ἄρα πολλάκις νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσης· τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι. ἀληθέστατα λέγεις. τούτων μέντοι σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε· Ἰσως γὰρ κἄν ἀποτράποιτο τὸ ἐπιόν. ταῦτα μὲν οὖν θεῶν μελήσει, ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν τῷ λόγῳ ἵτεον. εἴεν, ὡς φέριστε· δὲ μὲν δὴ τυγχάνει ὃν περὶ οὖτον λευκεύτεον, εἴρηται τε καὶ ὥρισται, βλέποντες δὲ δὴ πρὸς αὐτὸν τὰ [238e] λοιπὰ λέγωμεν τίς ὡφελία ἡ βλάβη ἀπό τε ἐρῶντος καὶ μὴ τῷ χαριζομένῳ ἐξ εἰκότος συμβήσεται. τῷ δὴ ὑπὸ ἐπιθυμίας ἀρχομένῳ δουλεύοντί τε ἡδονῇ ἀνάγκη που τὸν ἐρώμενον ὡς ἡδιστον ἔαυτῷ παρασκευάζειν· νοσοῦντι δὲ πᾶν ἡδὺ τὸ μὴ ἀντιτεῖνον, κρείττον δὲ καὶ ἴσον ἔχθρον.

St. 239a

[Σωκράτης]: οὕτε δὴ κρείττω οὕτε ισούμενον ἐκῶν ἐραστής παιδικὰ ἀνέξεται, ἥττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάζεται· ἥττων δὲ ἀμαθῆς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, ἀδύνατος εἰπεῖν ὥρτορικοῦ, βραδὺς ἀγχίνου. τοσούτων κακῶν καὶ ἔτι πλειόνων κατὰ τὴν διάνοιαν ἐραστὴν ἐρωμένῳ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνόντων τῶν μὲν ἡδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἡ στέρεσθαι τοῦ παραυτίκα ἡδέος. εἴναι, [239b] καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων συνουσιῶν ἀπείργοντα καὶ ὡφελίμων ὅθεν ἄν μάλιστ' ἀνήρ γίγνοιτο, μεγάλης αἴτιον εἴναι βλάβης, μεγίστης δὲ τῆς ὅθεν ἄν φρονιμώτατος εἴη. τοῦτο δὲ ἡ θεία φιλοσοφία τυγχάνει ὃν, ἡς ἐραστὴν παιδικὰ ἀνάγκη πόρρωθεν εἴργειν, περίφοβον δέοντα τοῦ καταφρονηθῆναι· τὰ τε ἄλλα μηχανᾶσθαι ὅπως ἄν ἡ πάντα ἀγνοῶν καὶ πάντα ἀποβλέπων εἰς τὸν ἐραστήν, οἷος ὧν τῷ μὲν ἡδιστος, ἔαυτῷ δὲ βλαβερώτατος ἄν εἴη. τὰ μὲν οὖν κατὰ διάνοιαν [239c] ἐπίτροπός τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελῆς ἀνήρ ἔχων ἔρωτα. τὴν δὲ τοῦ σώματος ἔξιν τε καὶ θεραπείαν οἵαν τε καὶ ὡς θεραπεύσει οὖν ἄν γένηται κύριος, ὃς ἡδὺ πρὸ ἀγαθοῦ ἡνάγκασται διώκειν, δεῖ μετὰ ταῦτα ἰδεῖν. ὄφθησεται δὴ μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων, οὐδὲ ἐν ἡλίῳ καθαρῷ τεθραμμένον ἀλλὰ ὑπὸ συμμιγεῖ σκιᾷ, πόνων μὲν ἀνδρείων καὶ ἰδρώτων ξηρῶν ἄπειρον, ἔμπειρον δὲ ἀπαλῆς καὶ ἀνάνδρου διαίτης, [239d] ἀλλοτρίοις χρώμασι καὶ κόσμοις χήτει οἰκείων κοσμούμενον, ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἐπεται πάντα ἐπιτηδεύοντα, ἂ δῆλα καὶ οὐκ ἄξιον

περαιτέρω προβαίνειν, ἀλλὰ ἐν κεφάλαιον ὄρισμανους ἐπ' ἄλλο ἵεναι· τὸ γὰρ τοιοῦτον σῶμα ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις δσαι μεγάλαι οἱ μὲν ἔχθροὶ θαρροῦσιν, οἱ δὲ φύλοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἔρασται φοβοῦνται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς δῆλον ἐστέον, τὸ δ' ἐφεζῆς ὅπτεον, τίνα [239e] ἡμῖν ὥφελίαν ἢ τίνα βλάβην περὶ τὴν κτήσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὄμιλία τε καὶ ἐπιτροπεία παρέξεται.

St. 240a

[Σωκράτης]:σαφὲς δὴ τοῦτο γε παντὶ μὲν, μάλιστα δὲ τῷ ἔραστῇ, ὅτι τῶν φιλτάτων τε καὶ εὔνουστάτων καὶ θειοτάτων κτημάτων ὄρφανὸν πρὸ παντὸς εὕξαιτ' ἀν εἶναι τὸν ἐρώμενον· πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς καὶ συγγενῶν καὶ φίλων στέρεσθαι ἀν αὐτὸν δέξαιτο, διακωλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἡδίστης πρὸς αὐτὸν ὄμιλίας. ἀλλὰ μὴν οὐσίαν γ' ἔχοντα χρυσοῦ ἢ τινος ἄλλης κτήσεως οὗτε εὐάλωτον ὄμοιώς οὗτε ἀλόντα εὔμεταχείριστον ἡγήσεται· ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη ἔραστὴν παιδικοῖς φθονεῖν μὲν οὐσίαν κεκτημένοις, ἀπολλυμένης δὲ χαίρειν. ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄοικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἔραστῆς εὕξαιτ' ἀν γενέσθαι, τὸ αὐτοῦ γλυκὺν ὡς πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν. ἔστι μὲν δὴ καὶ ἄλλα κακά, ἀλλὰ τις δαίμων ἔμειξε τοῖς πλείστοις [240b] ἐν τῷ παραυτίκα ἡδονήν, οἷον κόλακι, δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, σμως ἐπέμειξεν ἢ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον, καί τις ἑταίραν ὡς βλαβερὸν ψέξειεν ἄν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιουτοτρόπων θρεμμάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἵ το γε καθ' ἡμέραν ἡδίστοισιν εἶναι ὑπάρχει· παιδικοῖς δὲ ἔραστῆς πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεύειν πάντων ἀηδέστατον. [240c] ἥλικα γὰρ δὴ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος τέρπειν τὸν ἥλικα— ἡ γὰρ οἴμαι χρόνου ἴσοτης ἐπ' ἵσας ἡδονὰς ἄγουσα δι' ὄμοιότητα φιλίαν παρέχεται— ἀλλ' ὅμως κόρον γε καὶ ἡ τούτων συνουσίᾳ ἔχει. καὶ μὴν τό γε ἀναγκαῖον αὖθις βαρὺ παντὶ περὶ πᾶν λέγεται· ὃ δὴ πρὸς τῇ ἀνομοιότητι μάλιστα ἔραστῆς πρὸς παιδικὰ ἔχει. νεωτέρω γὰρ πρεσβύτερος συνὼν οὕθ' ἡμέρας οὗτε νυκτὸς ἐκῶν ἀπολείπεται, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης [240d] τε καὶ οἴστρου ἐλαύνεται, δὲς ἔκεινω μὲν ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἔγει, ὄρῶντι, ἀκούοντι, ἀπτομένω, καὶ πᾶσαν αἴσθησιν αἰσθανομένω τοῦ ἐρωμένου, ὥστε μεθ' ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ ὑπηρετεῖν· τῷ δὲ δὴ ἔρωμένω ποῖον παραμύθιον ἢ τίνας ἡδονὰς διδοὺς ποιήσει τὸν ἵσον χρόνον συνόντα μὴ οὐχὶ ἐπ' ἔσχατον ἐλθεῖν ἀγαθῶν· ὄρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέρων καὶ οὐκ ἐν ὕρᾳ, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτη, ἀ καὶ λόγω ἐστὶν [240e] ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ ἔργω ἀνάγκης ἀεὶ προσκειμένης μεταχειρίζεσθαι, φυλακάς τε δὴ καχυποτόπους φυλαττομένω διὰ παντὸς καὶ πρὸς ἄπαντας, ἀκαίρους τε ἐπαίνους καὶ ὑπερβάλλοντας ἀκούοντι, ὡς δ' αὕτως ψόγους νήφοντος μὲν οὐκ ἀνεκτούς, εἰς δὲ μέθην ἴόντος πρὸς τῷ μὴ ἀνεκτῷ ἐπαισχεῖς, παρρησίᾳ κατακορεῖ καὶ ἀναπεπταμένη χρωμένου;

St. 241a

[Σωκράτης]:καὶ ἔρων μὲν βλαβερός τε καὶ ἀηδῆς, λήξας δὲ τοῦ ἔρωτος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄπιστος, εἰς δὲν πολλὰ καὶ μετὰ πολλῶν ὄρκων τε καὶ δεήσεων ὑπισχνούμενος μόγις κατεῖχε τὴν γ' ἐν τῷ τότε συνουσίᾳν ἐπίπονον οὖσαν φέρειν δι' ἐλπίδα ἀγαθῶν. τότε δὴ δέον ἐκτίνειν, μεταβαλὼν ἄλλον ἄρχοντα ἐν αὐτῷ καὶ προστάτην, νοῦν καὶ σωφροσύνην ἀντ' ἔρωτος καὶ μανίας, ἄλλος γεγονὼς λέληθεν τὰ παιδικά. καὶ ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ τῶν τότε, ὑπομιμήσκων τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα, ὡς τῷ αὐτῷ διαλεγόμενος· ὃ δὲ ὑπ' αἰσχύνης οὗτε εἰπεῖν τολμᾷ ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὕθ' ὅπως τὰ τῆς προτέρας ἀνοήτου ἀρχῆς ὄρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις ἐμπεδώσῃ [241b] ἔχει, νοῦν ἥδη ἐσχηκώς καὶ σεσωφρονηκώς, ἵνα μὴ πράττων ταύτα τῷ πρόσθεν ὄμοιός τε ἔκεινω καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν γένηται. φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων, καὶ ἀπεστερηκώς ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὸν ἔραστῆς, ὁστράκου μεταπεσόντος, ἵεται φυγῇ μεταβαλών· ὃ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν ἀγανακτῶν καὶ ἐπιθεάζων, ἥγνοηκώς τὸ ἄπαν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οὐκ ἄρα ἔδει ποτὲ ἔρωντι καὶ ὑπ' ἀνάγκης ἀνοήτω χαρίζεσθαι, ἀλλὰ [241c] πολὺ μᾶλλον μὴ ἔρωντι καὶ νοῦν ἔχοντι· εἰ δὲ μή, ἀναγκαῖον εἴη ἐνδοῦναι αὐτὸν ἀπίστω, δυσκόλω, φθονερῷ, ἀηδεῖ, βλαβερῷ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἔξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παίδευσιν, ἵς οὗτε ἀνθρώποις οὗτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον οὗτε ἔστιν οὗτε ποτὲ ἔσται. ταῦτά τε οὖν χρή, ὡς παῖ, συννοεῖν, καὶ εἰδέναι τὴν ἔραστον φιλίαν ὅτι οὐ μετ' εὐνοίας γίγνεται, ἀλλὰ σιτίου τρόπον, χάριν πλησμονῆς, [241d] ὡς λύκοι ἄρνας ἀγαπῶσιν, ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἔρασται· τοῦτ' ἔκεινο, ὡς Φαῖδρε. οὐκέτ' ἀν τὸ πέρα

άκούσαις ἐμοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἡδη σοι τέλος ἔχετω ὁ λόγος. καίτοι ὥμην γε μεσοῦν αὐτὸν, καὶ ἐρεῖν τὰ ἵσα περὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος, ὡς δεῖ ἐκείνω χαρίζεσθαι μᾶλλον, λέγων δσα αὖ ἔχει ἀγαθά· νῦν δὲ δῆ, ὡς Σώκρατες, τί ἀποπαύῃ; οὐκ [241e] ἥσθου, ὡς μακάριε, δτι ἡδη ἔπι φθέγγομαι ἀλλ' οὐκέτι διθυράμβους, καὶ ταῦτα ψέγων; ἐὰν δ' ἐπαινεῖν τὸν ἔτερον ἄρξωμαι, τί με οἵτι ποιήσειν; ἄρ' οἶσθ' δτι ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, αἷς με σὺ προύβαλες ἐκ προνοίας, σαφῶς ἐνθουσιάσω; λέγω οὖν ἐνὶ λόγῳ δτι δσα τὸν ἔτερον λελοιδορήκαμεν, τῷ ἔτέρῳ τάναντία τούτων ἀγαθὰ πρόσεστιν. καὶ τί δεῖ μακροῦ λόγου; περὶ γὰρ ἀμφοῖν ἰκανῶς εἴρηται.

St. 242a

[Σωκράτης]: καὶ οὕτω δὴ ὁ μῆθος δτι πάσχειν προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται· κάγὼ τὸν ποταμὸν τοῦτον διαβὰς ἀπέρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μεῖζον ἀναγκασθῆναι. μήπω γε, ὡς Σώκρατες, πρὶν ἂν τὸ καῦμα παρέλθῃ. ἢ οὐχ ὁρᾶς ὡς σχεδὸν ἡδη μεσημβρίᾳ ἵσταται ἡ δὴ καλουμένη σταθερά; ἀλλὰ περιμείναντες καὶ ἅμα περὶ τῶν εἰρημένων διαλεχθέντες, τάχα ἐπειδὰν ἀποψυχῇ ἴμεν. θεῖός γ' εἰ περὶ τοὺς λόγους, ὡς Φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἶμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων [242b] μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι γεγενῆσθαι ἥστοι αὐτὸν λέγοντα ἢ ἄλλους ἐνὶ γέ τῷ τρόπῳ προσαναγκάζοντα —Σιμίαν Θηβαῖον ἔξαιρω λόγου· τῶν δὲ ἄλλων πάμπολυ κρατεῖς— καὶ νῦν αὖ δοκεῖς αἴτιός μοι γεγενῆσθαι λόγω τινὶ ρήθηναι. οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις. ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνι τούτῳ; ἡνίκ' ἔμελον, ὡγαθέ, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθός σημεῖόν μοι γίγνεσθαι ἐγένετο —ἀεὶ [242c] δέ με ἐπίσχει ὃ ἂν μέλλω πράττειν— καὶ τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἢ με σύκη ἀπίεναι πρὶν ἂν ἀφοσιώσωμαι, ὡς δῆ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον. εἰμὶ δὴ οὖν μάντις μέν, οὐ πάνυ δὲ σπουδαῖος, ἀλλ' ὕσπερ οἱ τὰ γράμματα φαῦλοι, δσον μὲν ἔμαυτῷ μόνον ἰκανός· σαφῶς οὖν ἡδη μανθάνω τὸ ἀμάρτημα. ὡς δῆ τοι, ὡς ἔταῖρε, μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχή· ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μέν τι καὶ πάλαι λέγοντα τὸν λόγον, καὶ πως ἔδυσωπούμην κατ' Ἰβυκον, μή τι παρὰ θεοῖς [242d]

ἀμβλακῶν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω·

Ibycus Frag. 24, Bergk.

[Σωκράτης]: νῦν δ' ἥσθημαι τὸ ἀμάρτημα. λέγεις δὲ δὴ τί; δεινόν, ὡς Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας ἐμέ τε ἡνάγκασας εἰπεῖν. πῶς δῆ; εὐήθη καὶ ὑπό τι ἀσεβῆ· οῦ τίς ἂν εἴη δεινότερος; οὐδείς, εἰ γε σὺ ἀληθῆ λέγεις. τί οὖν; τὸν ἔρωτα οὐκ Ἀφροδίτης καὶ θεόν τινα ἡγῆ; λέγεται γε δῆ. οὐ τι ὑπό γε Λυσίου, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ σοῦ λόγου, δς διὰ [242e] τοῦ ἐμοῦ στόματος καταφαρμακευθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλέχθη.

St. 243a

[Σωκράτης]: εἰ δ' ἔστιν, ὕσπερ οὖν ἔστι, θεὸς ἡ τι θεῖον ὁ Ἔρως, οὐδὲν ἂν κακὸν εἴη, τῷ δὲ λόγῳ τῷ νυνδὴ περὶ αὐτοῦ εἰπέτην ὡς τοιούτου ὄντος· ταύτη τε οὖν ἡμαρτανέτην περὶ τὸν ἔρωτα, ἔτι τε ἡ εὐήθεια αὐτοῖν πάνυ ἀστεία, τὸ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντε μηδὲ ἀληθὲς σεμνύνεσθαι ὡς τὶ ὄντε, εἰ ἄρα ἀνθρωπίσκους τινὰς ἔξαπατήσαντες ὄδοικιμῆστον ἐν αὐτοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὡς φίλε, καθήρασθαι ἀνάγκη· ἔστιν δὲ τοῖς ἀμαρτάνοντι περὶ μυθολογίαν καθαρμὸς ἀρχαῖος, δν Ὁμηρος μὲν οὐκ ἥσθετο, Στησίχορος δέ. τῶν γὰρ ὄμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἐλένης κακηγορίαν οὐκ ἡγνόησεν ὕσπερ Ὁμηρος, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὧν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθὺς—

οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος,
οὐδ' ἔβας ἐν νησὶν εὔσέλμοις,
οὐδ' ἵκεο Πέργαμα Τροίας·

Stesichorus Frag. 32 Bergk

[Σωκράτης]: καὶ ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην Παλινωδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν. ἐγὼ οὖν σοφώτερος

έκείνων γενήσομαι κατ' αύτό γε τοῦτο· πρὶν γάρ τι παθεῖν διὰ τὴν τοῦ Ἐρωτος κακηγορίαν πειράσομαι αὐτῷ ἀποδοῦναι τὴν παλινῳδίαν, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ οὐχ ὕσπερ τότε ὑπ' αἰσχύνης ἐγκεκαλυμμένος. τουτωνί, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἔστιν ἄττ' ἂν ἐμοὶ εἶπες ἥδια. καὶ [243c] γάρ, ὡγαθὲ Φαῖδρε, ἐννοεῖς ὡς ἀναιδῶς εὔρησθον τὸ λόγω, οὗτός τε καὶ ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ρήθείς. εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ἥθος, ἐτέρου δὲ τοιούτου ἐρῶν ἢ καὶ πρότερον ποτε ἐρασθείς, λεγόντων ὡς διὰ σμικρὰ μεγάλας ἔχθρας οἱ ἐρασταὶ ἀναιροῦνται καὶ ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικὰ φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς, πῶς οὐκ ἂν οἴει αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀκούειν ἐν ναύταις που τεθραμμένων καὶ οὐδένα ἐλεύθερον ἔρωτα ἐωρακότων, πολλοῦ δ' ἂν δεῖν ἡμῖν [243d] ὄμοιογεῖν ἀ φέγομεν τὸν ἔρωτα; Ἰσως νὴ Δί', ὡς Σώκρατες. τοῦτον γε τοίνυν ἔγωγε αἰσχυνόμενος, καὶ αὐτὸν τὸν ἔρωτα δεδιώς, ἐπιθυμῶ ποτίμω λόγω οἶον ἀλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι· συμβουλεύω δὲ καὶ Λυσίᾳ ὅτι τάχιστα γράψαι ὡς χρὴ ἐραστῇ μᾶλλον ἢ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὄμοιών χαρίζεσθαι. ἀλλ' εὖ ἵσθι ὅτι ἔξει τοῦθ' οὕτω· σοῦ γὰρ εἰπόντος τὸν τοῦ ἐραστοῦ ἔπαινον, πᾶσα ἀνάγκη Λυσίαν ὑπ' ἐμοῦ ἀναγκασθῆναι [243e] γράψαι αὖ περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγον. τοῦτο μὲν πιστεύω, ἔωσπερ ἂν ἦτος δὲ εἰ. λέγε τοίνυν θαρρῶν. ποῦ δή μοι ὁ παῖς πρὸς ὃν ἔλεγον; ἴνα καὶ τοῦτο ἀκούσῃ, καὶ μὴ ἀνήκοος ὧν φθάσῃ χαρισάμενος τῷ μὴ ἐρῶντι. οὕτος παρά σοι μάλα πλησίον ἀεὶ πάρεστιν, ὅταν σὺ βούλῃ.

St. 244a

[Σωκράτης]: οὐτωσὶ τοίνυν, ὡς παῖ καλέ, ἐννόησον, ὡς ὁ μὲν πρότερος ἦν λόγος Φαίδρου τοῦ Πυθοκλέους, Μυρρινουσίου ἀνδρός· ὃν δὲ μέλλω λέγειν, Στησιχόρου τοῦ Εύφρημου, Ἰμεραίου. λεκτέος δὲ ὕδε, ὅτι οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος δὲς ἂν παρόντος ἐραστοῦ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῇ δεῖν χαρίζεσθαι, διότι δὴ ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι, καλῶς ἂν ἐλέγετο· νῦν δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας, θείᾳ μέντοι δόσει διδομένης. Ἡ τε γὰρ δὴ ἐν Δελφοῖς προφῆτις αὐτὸν τὸν [244b] Δωδώνη Ἱέρεια μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τὴν Ἑλλάδα ἡργάσαντο, σωφρονοῦσαι δὲ βραχέα ἢ οὐδέν· καὶ ἐὰν δὴ λέγωμεν Σίβυλλάν τε καὶ ἄλλους, ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέω πολλὰ δὴ πολλοῖς προλέγοντες εἰς τὸ μέλλον ὕρθωσαν, μηκύνοιμεν ἀν δῆλα παντὶ λέγοντες. τόδε μὴν ἄξιον ἐπιμαρτύρασθαι, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὄντα τιθέμενοι οὐκ αἰσχρὸν ἥγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανίαν· οὐ [244c] γὰρ ἂν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ἢ τὸ μέλλον κρίνεται, αὐτὸ τοῦτο τοῦνομα ἐμπλέκοντες μανικὴν ἐκάλεσαν. ἀλλ' ὡς καλοῦ ὄντος, ὅταν θείᾳ μοίρᾳ γίγνηται, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο, οἱ δὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ ταῦ ἐπεμβάλλοντες μαντικὴν ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τήν γε τῶν ἐμφρόνων, ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διά τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων, ἄτ' ἐκ διανοίας ποριζομένων ἀνθρωπίνη οἰήσει νοῦν τε καὶ ἴστορίαν, οἰονοῖστικὴν ἐπωνόμασαν, [244d] ἥν νῦν οἰωνιστικὴν τῷ ω σεμνύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν· δισω δὴ οὖν τελεώτερον καὶ ἐντιμότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τό τε ὄνομα τοῦ ὄντα τοῦ ἐργον τὸν τὸν τρόπον, τόσω κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης τὴν ἐκ θεοῦ τῆς παρ' ἀνθρώπων γιγνομένης. ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἢ δὴ παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἐν τισι τῶν γενῶν ἡ μανία ἐγγενομένη καὶ προφητεύσασα, οἵτις ἔδει ἀπαλλαγὴν [244e] ηὔρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας, διθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχούσα ἐξάντη ἐποίησε τὸν ἔαυτῆς ἔχοντα πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον, λύσιν τῷ ὕρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ

St. 245a

[Σωκράτης]: τῶν παρόντων κακῶν εύρομένη. τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοκωχῇ τε καὶ μανία, λαβοῦσα ἀπαλὴν καὶ ἀβατὸν ψυχήν, ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα κατά τε ὥδας καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποίησιν, μυρία τῶν παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει· δὲς δ' ἂν ἄνευ μανίας Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται, πεισθεὶς ὡς ἄρα ἐκ τέχνης ἱκανὸς ποιητὴς ἐσόμενος, ἀτελῆς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις ὑπὸ τῆς τῶν μανιομένων ἡ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφανίσθη. τοσαῦτα [245b] μέν σοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης ἀπὸ θεῶν λέγειν καλὰ ἔργα. ὕστε τοῦτο γε αὐτὸν μὴ φοβώμεθα, μηδέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβείτω δεδιττόμενος ὡς πρὸ τοῦ κεκινημένου τὸν σωφρονα δεῖ προαιρεῖσθαι φίλον· ἀλλὰ τόδε πρὸς ἔκείνῳ δεῖξας φερέσθω τὰ νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὡφελίᾳ ὁ ἔρως τῷ

έρωντι καὶ τῷ ἔρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὖ τούναντίον, ὃς ἐπ' εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ [245c] θεῶν ἡ τοιαύτη μανία δίδοται· ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή. δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἴδοντα πάθη τε καὶ ἔργα τάλαθες νοήσαι· ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἥδε. ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. μόνον δὴ τὸ αὐτὸν κινοῦν, ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἔαυτό, οὕποτε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ [245d] δὲ ἀγένητον. ἔξι ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, αὐτὴν δὲ μηδ' ἔξι ἐνός· εἰ γὰρ ἐκ του ἀρχῆς γίγνοιτο, οὐκ ἀντὶ ἀρχῆς γίγνοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀγένητόν ἔστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸν ἀνάγκη εἶναι. ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολομένης οὕτε αὐτῇ ποτε ἔκ του οὕτε ἄλλο ἔξι ἐκείνης γενήσεται, εἴπερ ἔξι ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸν αὐτὸν κινοῦν. τοῦτο δὲ οὕτω ἀπόλυτον πάσαν [245e] τε γῆν εἰς ἐν συμπεσοῦσαν στῆναι καὶ μήποτε αὔθις ἔχειν ὅθεν κινηθέντα γενήσεται. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑψοῦ ἔαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτόν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται.

St. 246a

[Σωκράτης]: πᾶν γὰρ σῶμα, ὃ μὲν ἔξι θεού τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ὃ δὲ ἔνδοθεν αὐτῷ ἔξι αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὃς ταύτης οὕσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸν ἔαυτὸν κινοῦν ἡ ψυχήν, ἔξι ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἀν εἴη. περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἰκανῶς· περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῆς ὡδε λεκτέον. οἷον μὲν ἔστι, πάντη πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως, ὃ δὲ εἴοικεν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἐλάττονος· ταύτη οὖν λέγωμεν. ἔοικέτω δὴ συμφύτῳ δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. θεῶν μὲν οὖν ἵπποι τε καὶ ἡνίοχοι πάντες αὐτοί τε ἀγαθοὶ καὶ ἔξι ἀγαθῶν, τὸ [246b] δὲ τῶν ἄλλων μέμεικται. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἄρχων συνωρίδος ἡνιόχει, εἴτα τῶν ἵππων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐκ τοιούτων, ὁ δ' ἔξι ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος· χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἔξι ἀνάγκης ἡ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις. πῆδη δὴ οὗν θνητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῶον ἐκλήθη πειρατέον εἰπεῖν. ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἄψυχου, πάντα δὲ οὔρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλοις εἰδεσι γιγνομένη. τελέα μὲν [246c] οὖσα καὶ ἐπτερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ, ἡ δὲ πτερορρυήσασα φέρεται ἔως ἀν στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὐ κατοικισθεῖσα, σῶμα γῆνον λαβοῦσα, αὐτὸν αὐτὸν δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν, ζῶον τὸ σύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα παγέν, θνητόν τ' ἔσχεν ἐπωνυμίαν· ἀθάνατον δὲ οὐδὲ ἔξι ἐνὸς λόγου λελογισμένου, ἀλλὰ πλάττομεν οὕτε ἴδοντες οὕτε ἰκανῶς νοήσαντες θεόν, [246d] ἀθάνατόν τι ζῶον, ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα συμπεψυκότα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δή, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἔχέτω τε καὶ λεγέσθω· τὴν δὲ αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν. ἔστι δέ τις τοιάδε. πέφυκεν ἡ πτεροῦ δύναμις τὸ ἔμβριθὲς ἄγειν ἄνω μετεωρίζουσα ἡ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ, κεκοινώνηκε δέ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου ψυχή, τὸ δὲ θεῖον [246e] καλόν, σοφόν, ἀγαθόν, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον· τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστά γε τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται.

St. 247a

[Σωκράτης]: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὔρανῷ Ζεύς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἐπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη. μένει γὰρ Ἐστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη· τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται κατὰ τάξιν ἣν ἔκαστος ἐτάχθη. πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θέαι τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς οὔρανοῦ, ἀς θεῶν γένος εὐδαιμόνων ἐπιστρέφεται πράττων ἔκαστος αὐτῶν τὸ αὐτοῦ, ἐπεται δὲ ὁ ἀεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος· φθόνος γὰρ ἔξι θείου χοροῦ ἵσταται. σταν δὲ δὴ πρὸς δαιτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἄκραν ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον [247b] ἀψιδα πορεύονται πρὸς ἄναντες, ἡ δὴ τὰ μὲν θεῶν ὄχήματα ἴσορρόπιας εὐήνια ὄντα φαδίως πορεύεται, τὰ δὲ ἄλλα μόγις· βρίθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, ἐπὶ τὴν γῆν ὁέπων τε καὶ βαρύνων ὃ μὴ καλῶς ἦν τεθραμμένος τῶν ἡνιόχων. ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγῶν ἔσχατος ψυχῆς πρόκειται. αἱ μὲν γὰρ

ἀθάνατοι καλούμεναι, ἡνίκ’ ἀν πρὸς ἄκρω γένωνται, ἔξω πορευεῖσαι ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ, [247c] στάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά, αἱ δὲ θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ. τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὕτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῆδε ποιητῆς οὕτε ποτὲ ὑμνήσει κατ’ ἀξίαν. ἔχει δὲ ὥδε— τολμητέον γὰρ οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα— ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφῆς οὐσίᾳ ὅντως οὕσα, ψυχῆς κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ νῷ, περὶ ἦν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν [247d] τόπον. ἄτ’ οὖν θεοῦ διάνοια οὐκ τε καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ τρεφομένη, καὶ ἀπάσης ψυχῆς ὅση ἀν μέλη τὸ προσῆκον δέξασθαι, ἰδοῦσα διὰ χρόνου τὸ δὲ ἀγαπᾶ τε καὶ θεωροῦσα τάληθῆ τρέφεται καὶ εὔπαθεῖ, ἔως ἀν κύκλῳ ἡ περιφορὰ εἰς ταύτον περιενέγκη. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾶ μὲν αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾶ δὲ σωφροσύνην, καθορᾶ δὲ ἐπιστήμην, οὐχ ἡ γένεσις πρόσεστιν, οὐδὲ ἡ ἔστιν που ἐτέρα ἐν [247e] ἐτέρῳ οὕσα ὡν ἡμεῖς νῦν ὅντων καλούμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ δὲ ἔστιν δὲ ὅντως ἐπιστήμην οὕσαν· καὶ τάλλα ὡσαύτως τὰ ὅντα ὅντως θεασαμένη καὶ ἔστιαθεῖσα, δῦσα πάλιν εἰς τὸ εἶσα τοῦ οὐρανοῦ, οἴκαδε ἥλθεν. ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ὁ ἡνίοχος πρὸς τὴν φάτνην τοὺς ἵππους στήσας παρέβαλεν ἀμβροσίαν τε καὶ ἐπ’ αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν.

St. 248a

[Σωκράτης]: καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος· αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ μὲν ἄριστα θεῷ ἐπομένη καὶ εἰκασμένη ὑπερῆρεν εἰς τὸν ἔξω τόπον τὴν τοῦ ἡνίοχου κεφαλήν, καὶ συμπεριηγέθη τὴν περιφοράν, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα τὰ ὅντα· ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἥρεν, τοτὲ δὲ ἔδυ, βιαζομένων δὲ τῶν ἵππων τὰ μὲν εἶδεν, τὰ δὲ οὕ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι γλιχόμεναι μὲν ἄπασαι τοῦ ἄνω ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δέ, ὑποβρύχιαι συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσαι, ἐτέρα πρὸ [248b] τῆς ἐτέρας πειρωμένη γενέσθαι. Θόρυβος οὖν καὶ ἄμιλλα καὶ ἴδρως ἔσχατος γίγνεται, οὐ δὴ κακίᾳ ἡνίοχων πολλὰ μὲν χωλεύονται, πολλὰ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται· πᾶσαι δὲ πολὺν ἔχουσαι πόνον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὅντος θέας ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ δοξαστῇ χρῶνται. οὐ δὲ ἔνεχ’ ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἔστιν, ἡ τε δὴ προσῆκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομῇ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος [248c] τυγχάνει οὕσα, ἡ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ὡς ψυχὴ κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. θεσμός τε Ἄδραστείας δεῖ. ἡτις ἀν ψυχὴ θεῷ συνοπαδὸς γενομένη κατίδη τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τε τῆς ἐτέρας περιόδου εἶναι ἀπήμονα, κὰν ἀεὶ τοῦτο δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι· ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἤδη, καὶ τινι συντυχίᾳ χρησαμένη λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῆ, βαρυνθεῖσα δὲ πτερορρυήσῃ τε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος ταύτην μὴ [248d] φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει, ἀλλὰ τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονήν ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου ἢ φιλοκάλου ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ, τὴν δὲ δευτέραν εἰς βασιλέως ἐννόμου ἢ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ, τρίτην εἰς πολιτικοῦ ἢ τινος οἰκονομικοῦ ἢ χρηματιστικοῦ, τετάρτην εἰς φιλοπόνου ἢ γυμναστικοῦ ἢ περὶ σώματος ἵασίν τινος ἐσομένου, πέμπτην μαντικὸν βίον ἢ [248e] τινα τελεστικὸν ἔξουσαν· ἔκτη ποιητικὸς ἢ τῶν περὶ μίμησίν τις ἄλλος ἀρμόσει, ἐβδόμη δημιουργικός ἢ γεωργικός, ὁγδόη σοφιστικός ἢ δημοκοπικός, ἐνάτη τυραννικός.

St. 249a

[Σωκράτης]: ἐν δὴ τούτοις ἄπασιν δὲ μὲν ἀν δικαίως διαγάγῃ ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει, δὲ δὲ ἀν ἀδίκως, χείρονος· εἰς μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ δόθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἐκάστη οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων— οὐ γὰρ πτεροῦται πρὸ τοσούτου χρόνου— πλὴν ἡ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως ἢ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας, αὗται δὲ τρίτη περιόδῳ τῇ χιλιετεῖ, ἐὰν ἔλωνται τρὶς ἐφεξῆς τὸν βίον τοῦτον, οὕτω πτερωθεῖσαι τρισχλιοστῷ ἔτει ἀπέρχονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσιν, κρίσεως ἔτυχον, κριθεῖσαι δὲ αἱ μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἐλθοῦσαι δίκην ἐκτίνουσιν, αἱ δὲ εἰς τούρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθεῖσαι διάγουσιν ἀξίως οὐ ἐν ἀνθρώπου [249b] εἶδει ἐβίωσαν βίον. τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσίν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου αἱροῦνται δὲ ἀν θέλη ἐκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου ὃς ποτε ἀνθρωπος ἦν πάλιν εἰς ἀνθρωπον. οὐ γὰρ ἡ γε μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἀνθρωπον συνιέναι κατ’ εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων

εἰς [249c] ἐν λογισμῷ συνναιρούμενον· τοῦτο δ' ἔστιν ἀνάμνησις ἐκείνων ἃ ποτ' εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα θεῷ καὶ ὑπεριδοῦσα ἂν νῦν εἶναι φαμεν, καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὄν των. διὸ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἀεὶ ἔστιν μνήμη κατὰ δύναμιν, πρὸς οὖσιν θεός ὧν θεῖός ἔστιν. τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν ὁρθῶς χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται· ἔξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων [249d] σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νοοθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθεν τοὺς πολλούς. ἔστι δὴ οὖν δεῦρο ὁ πᾶς ἥκων λόγος περὶ τῆς τετάρτης μανίας— ἦν δταν τὸ τῇδε τις ὄρῶν κάλλος, τοῦ ἀληθοῦς ἀναμιμησκόμενος, πτερῶταί τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμούμενος ἀναπτέσθαι, ἀδυνατῶν δὲ, ὅρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἵτινας ἔχει ὡς μανικῶς διακείμενος— ὡς [249e] ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἔξι ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται, καὶ δτι ταύτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἔρῶν τῶν καλῶν ἐραστὴς καλεῖται.

St. 250a

[Σωκράτης] καθάπερ γὰρ εἴρηται, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἤλθεν εἰς τόδε τὸ ζῷον· ἀναμιμησκεσθαι δὲ ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα οὐ βάθιον ἀπάσῃ, οὔτε ὅσαι βραχέως εἶδον τότε τάκεϊ, οὕθ' αἱ δεῦρο πεσοῦσαι ἐδυστύχησαν, ὥστε ὑπό τινων ὀμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἄδικον τραπόμεναι λήθην ὧν τότε εἶδον Ἱερῶν ἔχειν. ὀλίγαι δὴ λείπονται αἵς τὸ τῆς μνήμης ἰκανῶς πάρεστιν· αὕται δέ, δταν τι τῶν ἐκεῖ ὄμοιώματα ἔδωσιν, ἐκπλήττονται καὶ οὐκέτ' ἐν αὐτῶν γίγνονται, δὲ δὲ δτι τὸ πάθος ἀγνοοῦσι διὰ [250b] τὸ μὴ ἰκανῶς διαισθάνεσθαι. δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῇδε ὄμοιώμασιν, ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἴόντες θεῶνται τὸ τοῦ εἰκασθέντος γένος· κάλλος δὲ τότ' ἦν ἰδεῖν λαμπρόν, δτε σὺν εύδαιμον χορῷ μακαρίαν ὅψιν τε καὶ θέαν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τῶν τελετῶν ἦν θέμις λέγειν μακαριωτάτην, [250c] ἦν ὥργιάζομεν ὀλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενεν, ὀλόκληρα δὲ καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εὐδαιμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρῷ, καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου δὲ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὄνομάζομεν, ὀστρέου τρόπον δεδεσμευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμη κεχαρίσθω, δι' ἦν πόθῳ τῶν τότε νῦν μακρότερα εἴρηται· περὶ δὲ κάλλους, ὥσπερ εἴπομεν, μετ' [250d] ἐκείνων τε ἔλαμπεν ὅν, δεῦρο τ' ἐλθόντες κατειλήφαμεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων στίλβον ἐναργέστατα. ὅψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ἢ φρόνησις οὐχ ὀρᾶται— δεινοὺς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἐαυτῆς ἐναργὲς εἶδωλον παρείχετο εἰς ὅψιν ἴόν— καὶ τάλλα ὅσα ἐραστά· νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ [250e] ἐρασμιώτατον.

St. 251a

[Σωκράτης]: δὲ μὲν οὖν μὴ νεοτελῆς ἢ διεφθαρμένος οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος, θεώμενος αὐτοῦ τὴν τῇδε ἐπωνυμίαν, ὥστ' οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἡδονῆς παραδοὺς τετράποδος νόμον βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδισπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέδοικεν οὐδὲ αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων· ὁ δὲ ἀρτιτελῆς, ὁ τῶν τότε πολυθεάμων, δταν θεοειδῆς πρόσωπον ἔδη κάλλος εὗ μεμιμημένον ἡ τινα σώματος ἰδέαν, πρῶτον μὲν ἔφριξε καί τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων, εἴτα προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται, καὶ εἰ μὴ ἐδεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἀν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς. ἰδόντα δὲ αὐτὸν οἷον ἐκ τῆς φρίκης μεταβολή τε καὶ [251b] ἵδρως καὶ θερμότης ἀήθης λαμβάνει· δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὀμμάτων ἐθερμάνθη ἢ δὲ τοῦ πτεροῦ φύσις ἄρδεται, θερμανθέντος δὲ τῆς τροφῆς ὥδησέ τε καὶ ὥρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ρίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς ὑπὸ πᾶν τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος· πᾶσα γὰρ ἦν τὸ πάλαι πτερωτῇ. ζεῖ [251c] οὖν ἐν τούτῳ ὅλῃ καὶ ἀνακηκίει, καὶ δπερ τὸ τῶν ὄδοντοφυούντων πάθος περὶ τοὺς ὄδόντας γίγνεται δταν ἄρτι φύωσιν, κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα, ταύτὸν δὴ πέπονθεν ἡ τοῦ πτεροφυεῖν ἀρχομένου ψυχῆς· ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται

φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν οὖν βλέπουσα πρὸς τὸ τοῦ παιδὸς κάλλος, ἐκεῖθεν μέρη ἐπιόντα καὶ ὥροντ'— ἀ δὴ διὰ ταῦτα ὕμερος καλεῖται— δεχομένη τὸν ὕμερον ἄρδηταί τε καὶ θερμαίνηται, λωφᾶ τε τῆς ὄδυνης καὶ [251d] γέγηθεν· ὅταν δὲ χωρὶς γένηται καὶ αὐχμήσῃ, τὰ τῶν διεξόδων στόματα ἥ τὸ πτερὸν ὄρμᾶ, συναυαινόμενα μύσαντα ἀποκλήει τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ, ἡ δ' ἐντὸς μετὰ τοῦ ὕμερου ἀποκεκλημένη, πηδῶσα οἶον τὰ σφύζοντα, τῇ διεξόδῳ ἐγχρίει ἐκάστη τῇ καθ' αὐτήν, ὥστε πᾶσα κεντουμένη κύκλω ἥ ψυχὴ οἰστρᾶς καὶ ὄδυναται, μνήμην δ' αὖ ἔχουσα τοῦ καλοῦ γέγηθεν. ἐκ δὲ ἀμφοτέρων μεμειγμένων ἀδημονεῖ τε τῇ ἀτοπίᾳ τοῦ πάθους καὶ ἀποροῦσα λυττᾶ, καὶ ἐμμανῆς οὖσα [251e] οὕτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν οὕτε μεθ' ἡμέραν οὖ ἀν ἥ μένειν, θεῖ δὲ ποθοῦσα ὅπου ἀν οἴηται ὅψεσθαι τὸν ἔχοντα τὸ κάλλος· ἴδούσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ὕμερον ἔλυσε μὲν τὰ τότε συμπεφραγμένα, ἀναπνοὴν δὲ λαβοῦσα κέντρων τε καὶ ὠδίνων ἔληξεν, ἡδονὴν δ' αὖ ταύτην γλυκυτάτην ἐν τῷ

St. 252a

[Σωκράτης]: παρόντι καρποῦται. ὅθεν δὴ ἔκοῦσα εἶναι οὐκ ἀπολείπεται, οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ περὶ πλείονος ποιεῖται, ἀλλὰ μητέρων τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἑταίρων πάντων λέλησται, καὶ οὐσίας δι' ἀμέλειαν ἀπολλυμένης παρ' οὐδὲν τίθεται, νομίμων δὲ καὶ εὔσχημόνων, οἵς πρὸ τοῦ ἐκαλλωπίζετο, πάντων καταφρονήσασαδουλεύειν ἐτοίμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου ἀν ἐᾶς τὶς ἐγγυτάτω τοῦ πόθου· πρὸς γὰρ τῷ σέβεσθαι τὸν τὸ κάλλος [252b] ἔχοντα ἰατρὸν ηὔρηκε μόνον τῶν μεγίστων πόνων. τοῦτο δὲ τὸ πάθος, ὡς παῖ καλέ, πρὸς ὃν δὴ μοι ὁ λόγος, ἄνθρωποι μὲν ἔρωτα ὀνομάζουσιν, θεοὶ δὲ ὁ καλοῦσιν ἀκούσας εἰκότως διὰ νεότητα γελάση. λέγουσι δὲ οἷμαί τινες Ὄμηριδῶν ἐκ τῶν ἀποθέτων ἐπῶν δύο ἔπη εἰς τὸν ἔρωτα, ὡν τὸ ἔτερον ὑβριστικὸν πάνυ καὶ οὐ σφόδρα τι ἔμμετρον· ὑμνοῦσι δὲ ὥδε— [252c]

τὸν δ' ἦτοι θνητοὶ μὲν ἔρωτα καλοῦσι ποτηνόν,
ἀθάνατοι δὲ Πτέρωτα, διὰ πτεροφύτορ' ἀνάγκην.

[Σωκράτης]: τούτοις δὴ ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστιν δὲ μή· δύμας δὲ ἥ γε αἰτία καὶ τὸ πάθος τῶν ἔρωντων τοῦτο ἐκεῖνο τυγχάνει ὅν. τῶν μὲν οὖν Διὸς ὀπαδῶν ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον δύναται φέρειν τὸ πτερωνύμου ἄχθος· ὅσοι δὲ Ἀρεώς τε θεραπευταὶ καὶ μετ' ἐκείνου περιεπόλουν, ὅταν ὑπ' Ἔρωτος ἀλῶσι καὶ τι οἱηθῶσιν ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἔρωμένου, φονικοὶ καὶ ἔτοιμοι καθιερεύειν αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά. καὶ [252d] οὕτω καθ' ἔκαστον θεόν, οὗ ἔκαστος ἥν χορευτής, ἐκεῖνον τιμῶν τε καὶ μιμούμενος εἰς τὸ δυνατὸν ζῆ, ἔως ἀν ἥ ἀδιάφθορος καὶ τὴν τῆδε πρώτην γένεσιν βιοτεύη, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τε τοὺς ἔρωμένους καὶ τοὺς ἄλλους ὄμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται. τόν τε οὖν ἔρωτα τῶν καλῶν πρὸς τρόπου ἐκλέγεται ἔκαστος, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ὅντα ἔαυτῷ οἶον ἄγαλμα τεκταίνεται τε καὶ κατακοσμεῖ, ὡς τιμήσων [252e] τε καὶ ὄργιάσων. οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς δῖον τινα εἶναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ' αὐτῶν ἔρωμενον· σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν, καὶ ὅταν αὐτὸν εύροντες ἔρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιούτος ἔσται.

St. 253a

[Σωκράτης]: ἔὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι, τότε ἐπιχειρήσαντες μανθάνονταί τε ὅθεν ἄν τι δύνωνται καὶ αὐτοὶ μετέρχονται, ἵχνεύοντες δὲ παρ' ἔαυτῶν ἀνευρίσκειν τὴν τοῦ σφετέρου θεοῦ φύσιν εύποροῦσι διὰ τὸ συντόνως ἡναγκάσθαι πρὸς τὸν θεὸν βλέπειν, καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ τῇ μνήμῃ ἐνθουσιῶντες ἔξ ἐκείνου λαμβάνουσι τὰ ἔθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, καθ' ὅσον δυνατὸν θεοῦ ἀνθρώπῳ μετασχεῖν· καὶ τούτων δὴ τὸν ἔρωμενον αἰτιώμενοι ἔτι τε μᾶλλον ἀγαπῶσι, καὶν ἐκ Διὸς ἀρύτωσιν ὕσπερ αἱ βάκχαι, ἐπὶ τὴν τοῦ ἔρωμένου ψυχὴν ἐπαντλοῦντες ποιοῦσιν ὡς δυνατὸν ὄμοιότατον [253b] τῷ σφετέρῳ θεῷ. ὅσοι δ' αὖ μεθ' Ἡρας εἴποντο, βασιλικὸν ζητοῦσι, καὶ εύροντες περὶ τοῦτον πάντα δρῶσιν τὰ αὐτά. οἱ δὲ Ἀπόλλωνός τε καὶ ἐκάστου τῶν θεῶν οὕτω κατὰ τὸν θεὸν ἴοντες ζητοῦσι τὸν σφέτερον παῖδα πεφυκέναι, καὶ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοί τε καὶ τὰ παιδικὰ πείθοντες καὶ ύσθμίζοντες εἰς τὸ ἐκείνου ἐπιτήδευμα καὶ ίδεαν ἄγουσιν, ὅση ἐκάστω δύναμις, οὐ φθόνω οὐδ' ἀνελευθέρω δυσμενείᾳ χρώμενοι πρὸς τὰ παιδικά, ἀλλ' εἰς

όμοιότητα αύτοῖς [253c] καὶ τῷ θεῷ ὃν ἀν τιμῶσι πᾶσαν πάντως ὅτι μάλιστα πειρώμενοι ἄγειν οὕτω ποιοῦσι. προθυμία μὲν οὖν τῶν ὡς ἀληθῶς ἔρωντων καὶ τελετή, ἐάν γε διαπράξωνται ὁ προθυμοῦνται ἢ λέγω, οὕτω καλή τε καὶ εὐδαιμονικὴ ὑπὸ τοῦ δι' ἔρωτα μανέντος φίλου τῷ φιληθέντι γίγνεται, ἐὰν αἱρεθῇ· ἀλίσκεται δὲ δὴ ὁ αἱρεθεὶς τοιῷδε τρόπῳ. καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διείλομεν ψυχὴν ἐκάστην, ἵππομόρφῳ μὲν δύο τινὲς εἴδη, ἡνιοχικὸν δὲ εἴδος τρίτον, [253d] καὶ νῦν ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δὴ ἵππων ὁ μέν, φαμέν, ἀγαθός, ὁ δ' οὐ· ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ ἡ κακοῦ κακία, οὐ διείπομεν, νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτοῖν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὧν τό τε εἴδος ὄρθος καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγρυπος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστὴς μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ ἀληθινῆς δόξης ἐταῖρος, ἄπληκτος, κελεύσματι μόνον καὶ λόγῳ [253e] ἡνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολιός, πολύς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεραύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρως, γλαυκόμματος, ὕφαιμος, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἐταῖρος, περὶ ὧτα λάσιος, κωφός, μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπείκων.

St. 254a

[Σωκράτης]: ὅταν δ' οὖν ὁ ἡνίοχος ἴδων τὸ ἔρωτικὸν ὅμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχήν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῆ, ὁ μὲν εὔπειθῆς τῷ ἡνιόχῳ τῶν ἵππων, ἀεί τε καὶ τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἐσυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἔρωμένῳ· ὁ δὲ οὗτε κέντρων ἡνιοχικῶν οὕτε μάστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται, καὶ πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγῳ τε καὶ ἡνιόχῳ ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καὶ μνείαν ποιεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον ἀγανακτοῦντε, [254b] ὡς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγκαζομένων τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἡ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγομένω, εἴξαντε καὶ ὄμολογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον. καὶ πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καὶ εἴδον τὴν ὅψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἴδοντος δὲ τοῦ ἡνιόχου ἡ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἡνέχθη, καὶ πάλιν εἴδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν· ἴδούσα δὲ ἔδεισέ τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτίᾳ, καὶ ἄμα ἡνιαγκάσθη εἰς τούπισω [254c] ἐλκύσαι τὰς ἡνίας οὕτω σφόδρα, ὥστ' ἐπὶ τὰ ἴσχία ἄμφω καθίσαι τῷ ἵππῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τὸ μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὑβριστὴν μάλ' ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρῳ, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους ἴδρωτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχήν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὁδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχεν καὶ τοῦ πτώματος, μόγις ἔξαναπνεύσας ἐλοιδόρησεν ὄργῃ, πολλὰ κακίζων τόν τε ἡνίοχον καὶ τὸν ὄμόζυγα ὡς δειλίᾳ τε καὶ ἀνανδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καὶ ὄμολογίαν· [254d] καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησεν δεομένων εἰς αὐθίς ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου οὐ ἀμυημονεῖν προσποιουμένων ἀναμιμήσκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἔλκων ἡνάγκασεν αὖ προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἥσαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακὼν τὸν χαλινόν, μετ' ἀναιδείας ἐλκει· ὁ δ' [254e] ἡνίοχος ἔτι μᾶλλον ταύτον πάθος παθών, ὕσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσών, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὑβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὁδόντων βίᾳ ὀπίσω σπάσας τὸν χαλινόν, τήν τε κακηγόρον γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους καθήμαξεν καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἴσχία πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας ὁδύναις ἔδωκεν.

St. 255a

[Σωκράτης]: ὅταν δὲ ταύτον πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξη, ταπεινωθεὶς ἔπεται ἥδη τῇ τοῦ ἡνιόχου προνοίᾳ, καὶ ὅταν ἵδη τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται· ὥστε συμβαίνει τότ' ἥδη τὴν τοῦ ἐραστοῦ ψυχὴν τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένην τε καὶ δεδιυῖαν ἔπεσθαι. ἄτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἴσθθεος θεραπευόμενος οὐχ ὑπὸ σχηματιζομένου τοῦ ἐρῶντος ἀλλ' ἀληθῶς τοῦτο πεπονθότος, καὶ αὐτὸς ὧν φύσει φίλος τῷ θεραπεύοντι, ἐὰν ἄρα καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ὑπὸ συμφοιτητῶν ἡ τινῶν ἀλλων διαβεβλημένος ἦ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἐρῶντι πλησιάζειν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπωθῆ τὸν ἐρῶντα, προϊόντος δὲ ἥδη τοῦ χρόνου ἡ τε ἡλικία καὶ τὸ χρεῶν ἥγαγεν εἰς τὸ [255b] προσέσθαι αὐτὸν εἰς ὄμιλίαν· οὐ γὰρ δήποτε εἴμαρται κακὸν κακῷ φίλον οὐδ' ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀγαθῷ εἶναι. προσεμένου δὲ καὶ λόγον καὶ ὄμιλάν δεξαμένου, ἐγγύθεν ἡ εὔνοια γιγνομένη τοῦ ἐρῶντος ἐκπλήγτει τὸν ἐρώμενον διαισθανόμενον ὅτι οὐδ' οἱ σύμπαντες ἄλλοι φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι μοῖραν φιλίας οὐδεμίαν παρέχονται πρὸς τὸν ἔνθεον φίλον. ὅταν δὲ χρονίζῃ τοῦτο δρῶν καὶ πλησιάζῃ μετὰ τοῦ

ἀπτεσθαι ἐν τε γυμνασίοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὁμιλίαις, τότ' [255c] ἡδη ἡ τοῦ ρέύματος ἐκείνου πηγή, ὃν Ὕμερον Ζεὺς Γανυμήδους ἔρων ὀνόμασε, πολλὴ φερομένη πρὸς τὸν ἑραστήν, ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδυ, ἡ δ' ἀπομεστουμένου ἔξω ἀπορρεῖ· καὶ οἶον πνεῦμα ἡ τις ἡχὴ ἀπὸ λείων τε καὶ στερεῶν ἀλλομένη πάλιν ὅθεν ὡρμήθη φέρεται, οὕτω τὸ τοῦ κάλλους ρέῦμα πάλιν εἰς τὸν καλὸν διὰ τῶν ὁμμάτων ίόν, ἡ πέφυκεν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἵεναι ἀφικόμενον καὶ ἀναπτερώσαν, τὰς [255d] διόδους τῶν πτερῶν ἄρδει τε καὶ ὥρμησε πτεροφυεῖν τε καὶ τὴν τοῦ ἑρωμένου αὖ ψυχὴν ἑρωτος ἐνέπλησεν. ἔρᾳ μὲν οὖν, ὅτου δὲ ἀπορεῖ· καὶ οὕθ' ὅτι πέπονθεν οἴδεν οὐδέ τοι ἔχει φράσαι, ἀλλ' οἶον ἀπ' ἄλλου ὁφθαλμίας ἀπολελαυκῶς πρόφασιν εἰπεῖν οὐκ ἔχει, ὕσπερ δὲ ἐν κατόπτρῳ ἐν τῷ ἔρωντι ἔαυτὸν ὀρῶν λέληθεν. καὶ ὅταν μὲν ἐκείνος παρῇ, λήγει κατὰ ταύτα ἐκείνω τῆς ὀδύνης, ὅταν δὲ ἀπῇ, κατὰ ταύτα αὖ ποθεῖ καὶ ποθεῖται, εἰδωλον ἑρωτος [255e] ἀντέρωτα ἔχων· καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἴεται οὐκ ἑρωτα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι. ἐπιθυμεῖ δὲ ἐκείνῳ παραπλησίως μέν, ἀσθενεστέρως δέ, ὄρᾶν, ἄπτεσθαι, φιλεῖν, συγκατακεῖσθαι· καὶ δή, οἶον εἰκός, ποιεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ταχὺ ταῦτα.

St. 256a

[Σωκράτης]: ἐν οὖν τῇ συγκοιμήσει τοῦ μὲν ἑραστοῦ ὁ ἀκόλαστος ἕπος ἔχει ὅτι λέγῃ πρὸς τὸν ἡνίοχον, καὶ ἀξιοῦ ἀντὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι· ὁ δὲ τῶν παιδικῶν ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, σπαργῶν δὲ καὶ ἀπορῶν περιβάλλει τὸν ἑραστὴν καὶ φιλεῖ, ὡς σφόδρ' εὔνουν ἀσπαζόμενος, ὅταν τε συγκατακέωνται, οἶός ἐστι μὴ ἀν ἀπαρνηθῆναι τὸ αὐτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἔρωντι, εἰ δεηθεῖ τυχεῖν· ὁ δὲ ὄμόζυνξ αὖ μετὰ τοῦ ἡνίοχου πρὸς ταῦτα μετ' αἰδοῦς καὶ λόγου ἀντιτείνει. ἐὰν μὲν δὴ οὖν εἰς τεταγμένην τε δίαιταν καὶ φιλοσοφίαν νικήσῃ τὰ βελτίω τῆς διανοίας ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ [256b] ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὐτῶν καὶ κόσμιοι ὅντες, δουλωσάμενοι μὲν ὡς κακία ψυχῆς ἐνεγίγνετο, ἐλευθερώσαντες δὲ ὡς ἀρετή· τελευτήσαντες δὲ δὴ ὑπόπτεροι καὶ ἐλαφροὶ γεγονότες τῶν τριῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς Ὄλυμπιακῶν ἐν νενικήκασιν, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε σωφροσύνη ἀνθρωπίνη οὔτε θεία μανία δυνατὴ πορίσαι ἀνθρώπῳ. ἐὰν δὲ δὴ διαίτη φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, [256c] φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ' ἀν που ἐν μέθαις ἡ τινὶ ἄλλῃ ἀμελείᾳ τῷ ἀκολάστῳ αὐτοῖν ὑποζυγίῳ λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, συναγαγόντε εἰς ταύτον, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαριστὴν αἵρεσιν εἰλέσθην τε καὶ διεπραξάσθην· καὶ διαπραξαμένω τὸ λοιπὸν ἡδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανίᾳ δέ, ἄτε οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες. φίλω μὲν οὖν καὶ τούτῳ, ἥττον δὲ ἐκείνων, ἀλλήλοιν διά [256d] τε τοῦ ἑρωτος καὶ ἔξω γενομένω διάγουσι, πίστεις τὰς μεγίστας ἡγουμένω ἀλλήλοιν δεδωκέναι τε καὶ δεδέχθαι, ἃς οὐ θεμιτὸν εἶναι λύσαντας εἰς ἔχθραν ποτὲ ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ τελευτῇ ἄπτεροι μέν, ὥρμηκότες δὲ πτεροῦσθαι ἐκβαίνουσι τοῦ σώματος, ὕστε οὐ σμικρὸν ἄθλον τῆς ἑρωτικῆς μανίας φέρονται· εἰς γὰρ σκότον καὶ τὴν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἐστὶν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργμένοις ἡδη τῆς ὑπουρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας εὐδαιμονεῖν μετ' [256e] ἀλλήλων πορευομένους, καὶ ὄμοπτέρους ἑρωτος χάριν, ὅταν γένωνται, γενέσθαι. ταῦτα τοσαῦτα, ὡς παῖ, καὶ θεία οὕτω σοι δωρήσεται ἡ παρ' ἑραστοῦ φιλία· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ ἔρωντος οἰκειότης, σωφροσύνη θνητῇ κεκραμένη, θνητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα, ἀνελευθερίαν ὑπὸ πλήθους ἐπαινουμένην ὡς ἀρετὴν

St. 257a

[Σωκράτης]: τῇ φίλῃ ψυχῇ ἐντεκοῦσα, ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν περὶ γῆν κυλινδουμένην αὐτὴν καὶ ὑπὸ γῆς ἄνουν παρέξει. αὕτη σοι, ὡς φίλε Ἔρως, εἰς ἡμετέραν δύναμιν ὅτι καλλίστη καὶ ἀρίστη δέδοται· τε καὶ ἐκτέτεισται παλινῳδία, τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἡναγκασμένη ποιητικοῖς τισιν διὰ Φαῖδρον εἰρῆσθαι. ἀλλὰ τῶν προτέρων τε συγγνώμην καὶ τῶνδε χάριν ἔχων, εὔμενής καὶ ἔλεως τὴν ἑρωτικήν μοι τέχνην ἡν ἔδωκας μήτε ἀφέλη μήτε πηρώσης δι' ὄργην, δίδου τ' ἔτι μᾶλλον ἡ νῦν παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον εἶναι. ἐν [257b] τῷ πρόσθεν δ' εἴ τι λόγω σοι ἀπηχὲς εἴπομεν Φαῖδρός τε καὶ ἐγώ, Λυσίαν τὸν τοῦ λόγου πατέρα αἰτιώμενος παῦε τῶν τοιούτων λόγων, ἐπὶ φιλοσοφίαν δέ, ὕσπερ ἀδελφὸς αὐτοῦ Πολέμαρχος τέτραπται, τρέψων, ἵνα καὶ ὁ ἑραστὴς ὅδε αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζῃ καθάπερ νῦν, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς ἑρωτα μετὰ φιλοσόφων λόγων τὸν βίον ποιῆται. συνεύχομαι σοι, ὡς Σώκρατες, εἴπερ ἀμεινον ταῦθ' ἡμῖν [257c] εἶναι, ταῦτα γίγνεσθαι. τὸν λόγον δέ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ καλλίω τοῦ προτέρου ἀπηργάσω· ὕστε ὄκνῳ μή μοι ὁ Λυσίας

ταπεινὸς φανῆ, ἐὰν ἄρα καὶ ἐθελήσῃ πρὸς αὐτὸν ἄλλον ἀντιπαρατεῖναι. καὶ γάρ τις αὐτόν, ὡς θαυμάσιε, ἔναγχος τῶν πολιτικῶν τοῦτ' αὐτὸν λοιδορῶν ὥνειδίζε, καὶ διὰ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογογράφον· τάχ' οὖν ἀν ύπὸ φιλοτιμίας ἐπίσχοι ἡμῖν ἀν τοῦ γράφειν. γελοῖόν γ', ὡς νεανία, τὸ δόγμα λέγεις, καὶ τοῦ ἑταίρου [257d] συχνὸν διαμαρτάνεις, εἰ αὐτὸν οὕτως ἡγῇ τινα ψιφοδεῖ. Ἱσως δὲ καὶ τὸν λοιδορούμενον αὐτῷ οἵει ὄνειδίζοντα λέγειν ἀ τέλεγεν. ἐφαίνετο γάρ, ὡς Σώκρατες· καὶ σύνοισθά που καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ μέγιστον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοι ἐν ταῖς πόλεσιν αἰσχύνονται λόγους τε γράφειν καὶ καταλείπειν συγγράμματα ἔαυτῶν, δόξαν φοβούμενοι τοῦ ἐπειτα χρόνου, μὴ σοφισταὶ καλῶνται. γλυκὺς ἀγκών, ὡς Φαῖδρε, λέληθέν σε ὅτι ἀπὸ τοῦ μακροῦ [257e] ἀγκῶνος τοῦ κατὰ Νεῖλον ἐκλήθη· καὶ πρὸς τῷ ἀγκῶνι λανθάνει σε ὅτι οἱ μέγιστον φρονοῦντες τῶν πολιτικῶν μάλιστα ἐρῶσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως συγγραμμάτων, οἵ γε καὶ ἐπειδάν τινα γράφωσι λόγον, οὕτως ἀγαπῶσι τοὺς ἐπαινέτας, ὥστε προσπαραγράφουσι πρώτους οἵ ἀν ἐκασταχοῦ ἐπαινῶσιν αὐτούς. πᾶς λέγεις τοῦτο; οὐ γὰρ μανθάνω.

St. 258a

[Σωκράτης]:οὐ μανθάνεις ὅτι ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματι πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται. πᾶς; ἔδοξέ πού φησιν τῇ βουλῇ ἢ τῷ δῆμῳ ἢ ἀμφοτέροις, καὶ ὃς [καὶ ὃς] εἶπεν —τὸν αὐτὸν δὴ λέγων μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεύς— ἐπειτα λέγει δὴ μετὰ τοῦτο, ἐπιδεικνύμενος τοῖς ἐπαινέταις τὴν ἔαυτοῦ σοφίαν, ἐνίστε πάνυ μακρὸν ποιησάμενος σύγγραμμα· ἡ σοὶ ἄλλο τι φαίνεται τὸ τοιοῦτον ἢ λόγος συγγεγραμμένος; οὐκ [258b] ἔμοιγε. οὔκοιν ἀν μὲν οὕτως ἔμμενη, γεγηθῶς ἀπέρχεται ἐκ τοῦ θεάτρου ὁ ποιητής· ἐὰν δὲ ἐξαλειφθῇ καὶ ἄμοιρος γένηται λογογραφίας τε καὶ τοῦ ἄξιος εἴναι συγγράφειν, πενθεῖ αὐτός τε καὶ οἱ ἑταῖροι. καὶ μάλα. δῆλον γε ὅτι οὐχ ὡς ὑπερφρονοῦντες τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἀλλ' ὡς τεθαυμακότες. πάνυ μὲν οὖν. τί δέ; ὅταν ἵκανδις γένηται ῥήτωρ ἢ βασιλεύς, ὥστε λαβῶν [258c] τὴν Λυκούργου ἢ Σόλωνος ἢ Δαρείου δύναμιν ἀθάνατος γενέσθαι λογογράφος ἐν πόλει, ἀρ' οὐκ ἰσόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὐτὸν ἔτι ζῶν, καὶ οἱ ἐπειτα γιγνόμενοι ταῦτα ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζουσι, θεώμενοι αὐτοῦ τὰ συγγράμματα; καὶ μάλα. οἵει τινὰ οὖν τῶν τοιούτων, ὅστις καὶ ὀπωστιοῦν δύσνους Λυσίᾳ, ὄνειδίζειν αὐτὸν τοῦτο ὅτι συγγράφει; οὔκουν εἰκός γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις· καὶ γὰρ ἀν τῇ ἔαυτοῦ ἐπιθυμίᾳ, ὡς ἔοικεν, ὄνειδίζοι. τοῦτο [258d] μὲν ἄρα παντὶ δῆλον, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν αὐτό γε τὸ γράφειν λόγους. τί γάρ; ἀλλ' ἐκεῖνο οἷμαι αἰσχρὸν ἡδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν ἀλλ' αἰσχρῶς τε καὶ κακῶς. δῆλον δῆ. τίς οὖν ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; δεόμεθα τι, ὡς Φαῖδρε, Λυσίαν τε περὶ τούτων ἔξετάσαι καὶ ἄλλον ὅστις πώποτέ τι γέγραφεν ἢ γράψει, εἴτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἴτε ἴδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητής ἢ ἄνευ μέτρου ὡς ἴδιώτης; ἐρωτᾷς [258e] εἰ δεόμεθα; τίνος μὲν οὖν ἔνεκα κάν τις ὡς εἰπεῖν ζώη, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἔνεκα; οὐ γάρ που ἐκείνων γε ὧν προλυπηθῆναι δεῖ ἢ μηδὲ ἡσθῆναι, δὲ δὴ ὀλίγου πᾶσαι αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἔχουσι· διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται.

St. 259a

[Σωκράτης]:σχολὴ μὲν δῆ, ὡς ἔοικε· καὶ ἄμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐν τῷ πνίγει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν οἱ τέττιγες ἀδοντες καὶ ἀλλήλοις διαλεγόμενοι καθορᾶν καὶ ἡμᾶς. εἰ οὖν ἵδοιεν καὶ νῷ καθάπερ τοὺς πολλοὺς ἐν μεσημβρίᾳ μὴ διαλεγομένους ἄλλὰ νυστάζοντας καὶ κηλουμένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς διανοίας, δικαίως ἀν καταγελῶν, ἡγούμενοι ἀνδράποδ' ἄττα σφίσιν ἐλθόντα εἰς τὸ καταγώγιον ὥσπερ προβάτια μεσημβριάζοντα περὶ τὴν κρήνην εὔδειν· ἐὰν δὲ ὁρῶσι διαλεγομένους καὶ παραπλέοντάς σφας ὥσπερ Σειρῆνας ἀκηλήτους, [259b] δὲ γέρας παρὰ θεῶν ἔχουσιν ἀνθρώποις διδόναι, τάχ' ἀν δοῖεν ἀγασθέντες. ἔχουσι δὲ δὴ τί τοῦτο; ἀνήκοος γάρ, ὡς ἔοικε, τυγχάνω ὧν. οὐ μὲν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον ἄνδρα τῶν τοιούτων ἀνήκοον εἴναι. λέγεται δ' ὡς ποτ' ἡσαν οὗτοι ἄνθρωποι τῶν πρὶν μούσας γεγονέναι, γενομένων δὲ Μουσῶν καὶ φανείσης ὥδης οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ἔξεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὥστε [259c] ἀδοντες ἡμέλησαν σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς· ἐξ ὧν τὸ τεττίγων γένος μετ' ἐκεῖνο φύεται, γέρας τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν τροφῆς δεῖσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε καὶ ἀποτον εύθὺς ἀδειν, ξως ἀν τελευτήσῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὸν παρὰ μούσας ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμῇ τῶν ἐνθάδε.

Τερψιχόρα μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλλοντες [259d] ποιοῦσι προσφιλεστέρους, τῇ δὲ Ἐρατοῦ τοὺς ἐν τοῖς ἔρωτικοῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτως, κατὰ τὸ εἶδος ἔκάστης τιμῆς· τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν Οὐρανίᾳ τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε καὶ τιμῶντας τὴν ἐκείνων μουσικὴν ἀγγέλλουσιν, αἱ δὴ μάλιστα τῶν Μουσῶν περὶ τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὖσαι θείους τε καὶ ἀνθρωπίνους ἵσιν καλλίστην φωνήν. πολλῶν δὴ οὖν ἔνεκα λεκτέον τι καὶ οὐ καθευδητέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ. λεκτέον γὰρ οὖν. οὔκοῦν, [259e] ὅπερ νῦν προυθέμεθα σκέψασθαι, τὸν λόγον ὅπῃ καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν καὶ ὅπῃ μή, σκεπτέον. δῆλον. ἄρ' οὖν οὐχ ὑπάρχειν δεῖ τοῖς εὗ γε καὶ καλῶς ὥρησομένοις τὴν τοῦ λέγοντος διάνοιαν εἰδυῖαν τὸ ἀληθὲς ὕν τὸν ἔρεν πέρι μέλλη;

St. 260a

[Φαῖδρος]: οὐτωσὶ περὶ τούτου ἀκήκοα, ὡς φίλε Σώκρατες, οὐκ εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ὥρητορι ἔσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν ἀλλὰ τὰ δόξαντ' ἀν πλήθει οἵπερ δικάσουσιν, οὐδὲ τὰ ὄντως ἀγαθὰ ἢ καλὰ ἀλλ' ὅσα δόξει· ἐκ γὰρ τούτων εἶναι τὸ πείθειν ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας. οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος εἶναι δεῖ, ὡς Φαῖδρε, δὲ ἀν εἴπωσι σοφοί, ἀλλὰ σκοπεῖν μή τι λέγωσι· καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον. ὥρθως λέγεις. ὕδε δὴ σκοπῶμεν αὐτό. πῶς; εἴ [260b] σε πείθοιμι ἐγὼ πολεμίους ἀμύνειν κτησάμενον ἵππον, ἄμφω δὲ ἵππον ἀγνοοῦμεν, τοσόνδε μέντοι τυγχάνοιμι εἰδῶς περὶ σοῦ, ὅτι Φαῖδρος ἵππον ἡγεῖται τὸ τῶν ἡμέρων ζώων μέγιστα ἔχον ὕτα— γελοῖόν γ' ἄν, ὡς Σώκρατες, εἴη. οὕπω γε· ἀλλ' ὅτε δὴ σπουδῇ σε πείθοιμι, συντιθεὶς λόγον ἔπαινον κατὰ τοῦ ὄνου, ἵππον ἐπονομάζων καὶ λέγων ὡς παντὸς ἄξιον τὸ θρέμμα οἴκοι τε κεκτῆσθαι καὶ ἐπὶ στρατιᾶς, ἀποπολεμεῖν τε χρήσιμον καὶ πρός γ' ἐνεγκεῖν δυνατὸν σκεύη [260c] καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον. παγγέλοιόν γ' ἀν ἥδη εἴη. ἄρ' οὖν οὐ κρείττον γελοῖον καὶ φίλον ἢ δεινόν τε καὶ ἔχθρὸν εἶναι ἢ φίλον; φαίνεται. ὅταν οὖν ὁ ὥρητορικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν, λαβῶν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν πείθη, μὴ περὶ ὄνου σκιᾶς ὡς ἵππου τὸν ἔπαινον ποιούμενος, ἀλλὰ περὶ κακοῦ ὡς ἀγαθοῦ, δόξας δὲ πλήθους μεμελετηκὼς πείση κακὰ πράττειν ἀντ' ἀγαθῶν, ποιόν τιν' ἀν οἵει μετὰ ταῦτα τὴν ὥρητορικὴν καρπὸν [260d] ὃν ἔσπειρε θερίζειν; οὐ πάνυ γε ἐπιεικῆ. ἄρ' οὖν, ὡς ἀγαθέ, ἀγροικότερον τοῦ δέοντος λελοιδορήκαμεν τὴν τῶν λόγων τέχνην; ἡ δ' ἵσως ἀν εἴποι· τί ποτ', ὡς θαυμάσιοι, ληρεῖτε; ἐγὼ γὰρ οὐδένεν ἀγνοοῦντα τάληθες ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν, ἀλλ', εἴ τι ἐμὴ συμβουλή, κτησάμενον ἐκεῖνο οὕτως ἔμετε λαμβάνειν· τόδε δ' οὖν μέγα λέγω, ὡς ἄνευ ἔμοῦ τῷ τὰ ὄντα εἰδότι οὐδέν τι μᾶλλον ἔσται πείθειν τέχνη. οὔκοῦν [260e] δίκαια ἔρει, λέγουσα ταῦτα; φημί, ἐὰν οὕτι γ' ἐπιόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν εἶναι τέχνη. ὕσπερ γὰρ ἀκούειν δοκῶ τινων προσιόντων καὶ διαμαρτυρομένων λόγων, ὅτι ψεύδεται καὶ οὐκ ἔστι τέχνη ἀλλ' ἄτεχνος τριβή· τοῦ δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἔτυμος τέχνη ἄνευ τοῦ ἀληθείας ἥφθαι οὕτι' ἔστιν οὕτε μή ποτε ὕστερον γένηται.

St. 261a

[Φαῖδρος]: τούτων δεῖ τῶν λόγων, ὡς Σώκρατες· ἀλλὰ δεῦρο αὐτοὺς παράγων ἔξεταζε τί καὶ πῶς λέγουσιν. πάριτε δή, θρέμματα γενναῖα, καλλίπαιδά τε Φαῖδρον πείθετε ὡς ἔὰν μὴ ἱκανῶς φιλοσοφήσῃ, οὐδὲ ἱκανός ποτε λέγειν ἔσται περὶ οὐδενός. ἀποκρινέσθω δὴ ὁ Φαῖδρος. ἔρωτάτε. ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὅλον ἡ ὥρητορικὴ ἀν εἴη τέχνη ψυχαγωγία τις διὰ λόγων, οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδίοις, ἡ αὐτὴ σμικρῶν τε [261b] καὶ μεγάλων πέρι, καὶ οὐδὲν ἔντιμότερον τό γε ὥρθὸν περὶ σπουδαῖα ἢ περὶ φαῦλα γιγνόμενον; ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας; οὐ μὰ τὸν Δί' οὐ παντάπασιν οὕτως, ἀλλὰ μάλιστα μέν πως περὶ τὰς δίκας λέγεται τε καὶ γράφεται τέχνη, λέγεται δὲ καὶ περὶ δημηγορίας· ἐπὶ πλέον δὲ οὐκ ἀκήκοα. ἀλλ' ἡ τὰς Νέστορος καὶ Όδυσσέως τέχνας μόνον περὶ λόγων ἀκήκοας, ἀς ἐν Ἱλίῳ σχολάζοντες συνεγραφάτην, τῶν δὲ Παλαμήδους ἀνήκοος γέγονας; καὶ [261c] ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε τῶν Νέστορος, εἰ μὴ Γοργίαν Νέστορά τινα κατασκευάζεις, ἡ τινα Θρασύμαχόν τε καὶ Θεόδωρον Όδυσσέα. ἵσως. ἀλλὰ γὰρ τούτους ἔῶμεν· σὺ δ' εἰπέ, ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσιν μέντοι; ἢ τί φήσομεν; τοῦτ' αὐτό. περὶ τοῦ δικαίου τε καὶ ἀδίκου; ναί. οὔκοῦν ὁ τέχνη τοῦτο δρῶν ποιήσει φανῆναι τὸ [261d] αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δίκαιον, ὅταν δὲ βούληται, ἄδικον; τί μήν; καὶ ἐν δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτὰ τοτὲ μὲν ἀγαθά, τοτὲ δ' αὖ τάναντία; οὕτως. τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμήδην

λέγοντα ούκ ζίσμεν τέχνη, ώστε φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἐν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα; μάλα γε. οὐκ ἄρα μόνον περὶ δικαστήριά τε ἔστιν ἡ ἀντιλογικὴ καὶ [261e] περὶ δημηγορίαν, ἀλλ', ως ἔοικε, περὶ πάντα τὰ λεγόμενα μία τις τέχνη, εἴπερ ἔστιν, αὕτη ἀν εἴη, ἢ τις οὗτος τ' ἔσται πᾶν παντὶ ὄμοιοῦν τῶν δυνατῶν καὶ οἵς δυνατόν, καὶ ἄλλου ὄμοιοῦντος καὶ ἀποκρυπτομένου εἰς φῶς ἄγειν. πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον λέγεις; τῇδε δοκῶ ζητοῦσιν φανεῖσθαι. ἀπάτη πότερον ἐν πολὺ διαφέρουσι γίγνεται μᾶλλον ἢ ὀλίγον;

St. 262a

[Φαῖδρος]: ἐν τοῖς ὀλίγον. ἀλλά γε δὴ κατὰ σμικρὸν μεταβαίνων μᾶλλον λήσεις ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἢ κατὰ μέγα. πῶς δ' οὐ; δεῖ ἄρα τὸν μέλλοντα ἀπατήσειν μὲν ἄλλον, αὐτὸν δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι, τὴν ὄμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα ἀκριβῶς διειδέναι. ἀνάγκη μὲν οὖν. ἢ οὖν οὗτος τε ἔσται, ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἐκάστου, τὴν τοῦ ἀγνοούμενου ὄμοιότητα σμικράν τε καὶ μεγάλην ἐν τοῖς ἄλλοις διαγιγνώσκειν; ἀδύνατον. [262b] ούκοῦν τοῖς παρὰ τὰ ὄντα δοξάζουσι καὶ ἀπατωμένοις δῆλον ως τὸ πάθος τοῦτο δι' ὄμοιοτήτων τινῶν εἰσερρύη. γίγνεται γοῦν οὕτως. ἔστιν οὖν ὅπως τεχνικὸς ἔσται μεταβιβάζειν κατὰ σμικρὸν διὰ τῶν ὄμοιοτήτων ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκάστοτε ἐπὶ τούναντίον ἀπάγων, ἢ αὐτὸς τοῦτο διαφεύγειν, ὁ μὴ ἐγνωρικῶς δὲ ἔστιν ἔκαστον τῶν ὄντων; οὐ μή ποτε. λόγων [262c] ἄρα τέχνην, ὡς ἑταῖρε, ὁ τὴν ἀλήθειαν μὴ εἰδῶς, δόξας δὲ τεθηρευκῶς, γελοίαν τινά, ως ἔοικε, καὶ ἀτεχνον παρέξεται. κινδυνεύει. βούλει οὖν ἐν τῷ Λυσίου λόγῳ δὲ φέρεις, καὶ ἐν οἷς ἡμεῖς εἴπομεν ἰδεῖν τι ὡν φαμεν ἀτέχνων τε καὶ ἐντέχνων εἶναι; πάντων γέ που μάλιστα, ως νῦν γε ψιλῶς πως λέγομεν, οὐκ ἔχοντες ἵκανὰ παραδείγματα. καὶ μὴν κατὰ τύχην γέ τινα, ως ἔοικεν, ἐρρηθήτην τῷ [262d] λόγῳ ἔχοντέ τι παράδειγμα, ως ἀν ὁ εἰδῶς τὸ ἀληθὲς προσπαίζων ἐν λόγοις παράγοι τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἔγωγε, ὡς Φαῖδρε, αἰτιῶμαι τοὺς ἐντοπίους θεούς· ζως δὲ καὶ οἱ τῶν Μουσῶν προφῆται οἱ ὑπὲρ κεφαλῆς ὥδοι ἐπιπεπυκότες ἀν ἡμῖν εἶν τοῦτο τὸ γέρας· οὐ γάρ που ἔγωγε τέχνης τινὸς τοῦ λέγειν μετοχος. ἔστω ως λέγεις· μόνον δῆλωσον δὲ φῆς. Ζθι δή μοι ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Λυσίου λόγου ἀρχήν. περὶ [262e] μὲν τῶν ἔμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ως νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι, δτι οὐκ ἐραστῆς ὧν σοῦ τυγχάνω. ως ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει — παῦσαι. τί δὴ οὖν οὕτος ἀμαρτάνει καὶ ἀτεχνον ποιεῖ λεκτέον· ἢ γάρ;

St. 263a

[Φαῖδρος]: ναί. ἄρ' οὖν οὐ παντὶ δῆλον τό γε τοιόνδε, ως περὶ μὲν ἔνια τῶν τοιούτων ὄμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δ' ἔνια στασιωτικῶς; δοκῶ μὲν δὲ λέγεις μανθάνειν, ἔτι δ' εἰπὲ σαφέστερον. ὅταν τις ὄνομα εἴπῃ σιδήρου ἢ ἀργύρου, ἄρ' οὐ τὸ αὐτὸ πάντες διενοήθημεν; καὶ μάλα. τί δ' ὅταν δικαίου ἢ ἀγαθοῦ; οὐκ ἄλλος ἄλλῃ φέρεται, καὶ ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς; πάνυ μὲν οὖν. ἐν [263b] μὲν ἄρα τοῖς συμφωνοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς οὐ. οὕτω. ποτέρωθι οὖν εὐαπατητότεροί ἐσμεν, καὶ ἡ ὥρτορικὴ ἐν ποτέροις μεῖζον δύναται; δῆλον δτι ἐν οἷς πλανώμεθα. ούκοῦν τὸν μέλλοντα τέχνην ὥρτορικὴν μετιέναι πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα δῶδε διηρήσθαι, καὶ εἰληφέναι τινὰ χαρακτῆρα ἔκατέρου τοῦ εἴδους, ἐν ὡς τε ἀνάγκη τὸ πλήθος πλανᾶσθαι καὶ ἐν ὡς μή. καλὸν [263c] γοῦν ἄν, ὡς Σώκρατες, εἶδος εἴη κατανενοηκῶς ὁ τοῦτο λαβών. ἐπειτά γε οἷμαι πρὸς ἐκάστῳ γιγνόμενον μὴ λανθάνειν ἀλλ' ὀξέως αἰσθάνεσθαι περὶ οῦ ἀν μέλλη ἐρεῖν ποτέρου δὲ τυγχάνει τοῦ γένους. τί μήν; τί οὖν; τὸν ἔρωτα πότερον φῶμεν εἶναι τῶν ἀμφισβητησίμων ἢ τῶν μή; τῶν ἀμφισβητησίμων δῆπου· ἢ οἵει ἄν σοι ἔγχωρῆσαι εἰπεῖν ἂν νυνδὴ εἰπεις περὶ αὐτοῦ, ως βλάβη τέ ἔστι τῷ ἔρωμένω καὶ ἐρῶντι, καὶ αὐθίς ως μέγιστον δὲ τῶν ἀγαθῶν τυγχάνει; ἄριστα [263d] λέγεις· ἀλλ' εἰπὲ καὶ τόδε— ἐγὼ γάρ τοι διὰ τὸ ἐνθουσιαστικὸν οὐ πάνυ μέμνημαι— εἰ ὠρισάμην ἔρωτα ἀρχόμενος τοῦ λόγου. νὴ Δία ἀμηχάνως γε ως σφόδρα. φεῦ, δσω λέγεις τεχνικωτέρας Νύμφας τὰς Ἀχελώου καὶ Πᾶνα τὸν Ἐρμοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου πρὸς λόγους εἶναι. ἢ οὐδὲν λέγω, ἀλλὰ καὶ ὁ Λυσίας ἀρχόμενος τοῦ ἔρωτικοῦ ἡνάγκασεν ἡμᾶς ὑπολαβεῖν τὸν ἔρωτα ἐν τι τῶν ὄντων δὲ αὐτὸς [263e] ἔβουλήθη, καὶ πρὸς τοῦτο ἡδη συνταξάμενος πάντα τὸν ὕστερον λόγον διεπεράνατο; βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ; εἰ σοὶ γε δοκεῖ· δὲ μέντοι ζητεῖς οὐκ ἔστ' αὐτόθι. λέγε, ίνα ἀκούσω αὐτοῦ ἐκείνου. περὶ μὲν τῶν ἔμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ως νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων

γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ

St. 264a

[Σωκράτης]: δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστὴς ὡν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἀν εὗ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται — ἢ πολλοῦ δεῖν ἔοικε ποιεῖν ὅδε γε δι ζητοῦμεν, δος οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς ἐξ ὑπτίας ἀνάπαλιν διανεῖν ἐπιχειρεῖ τὸν λόγον, καὶ ἄρχεται ἀφ' ὡν πεπαυμένος ἀν ἥδη ὁ ἐραστὴς λέγοι πρὸς τὰ παιδικά. ἢ οὐδὲν εἶπον, Φαῖδρε, φίλη κεφαλή; ἔστιν [264b] γέ τοι δῆ, ὡς Σώκρατες, τελευτή, περὶ οὗ τὸν λόγον ποιεῖται. τί δὲ τᾶλλα; οὐ χύδην δοκεῖ βεβλῆσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἐκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι, ἢ τι ἄλλο τῶν ὥρητέντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔδοξεν, ὡς μηδὲν εἰδότι, οὐκ ἀγεννῶς τὸ ἐπιὸν εἰρῆσθαι τῷ γράφοντι· σὺ δ' ἔχεις τινὰ ἀνάγκην λογογραφικὴν ἢ ταῦτα ἐκεῖνος οὕτως ἐφεξῆς παρ' ἄλληλα ἔθηκεν; χρηστὸς εἰ, ὅτι με ἡγῆ ἵκανὸν εἴναι τὰ ἐκείνου οὕτως [264c] ἀκριβῶς διιδεῖν. ἀλλὰ τόδε γε οἷμαί σε φάναι ἀν, δεῖν πάντα λόγον ὥσπερ ζῶν συνεστάναι σῶμά τι ἔχοντα αὐτὸν αὐτοῦ, ὥστε μήτε ἀκέφαλον εἴναι μήτε ἄπουν, ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν καὶ ἄκρα, πρέποντα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα. πῶς γὰρ οὕ; σκέψαι τοίνυν τὸν τοῦ ἔταίρου σου λόγον εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει, καὶ εὐρήσεις τοῦ ἐπιγράμματος οὐδὲν διαφέροντα, δι Μίδα τῷ Φρυγί φασίν τινες ἐπιγεγράφθαι. ποῖον [264d] τοῦτο, καὶ τί πεπονθός; ἔστι μὲν τοῦτο τόδε—

χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
ὅφρ' ἀν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθῆλη,
αὐτοῦ τῆδε μένουσα πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου,
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῆδε τέθαπται.

[Σωκράτης]: ὅτι [264e] δ' οὐδὲν διαφέρει αὐτοῦ πρῶτον ἢ ὕστατόν τι λέγεσθαι, ἐννοεῖς που, ὡς ἐγῶμαι. σκώπτεις τὸν λόγον ἡμῶν, ὡς Σώκρατες. τοῦτον μὲν τοίνυν, ἵνα μὴ σὺ ἄχθῃ, ἔάσωμεν— καίτοι συχνά γε ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἃ τις βλέπων ὀνίναιτ' ἄν, μιμεῖσθαι αὐτὰ ἐπιχειρῶν μὴ πάνυ τι— εἰς δὲ τοὺς ἐτέρους λόγους ἴωμεν. ἦν γάρ τι ἐν αὐτοῖς, ὡς δοκῶ, προσῆκον ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις περὶ λόγων σκοπεῖν.

St. 265a

[Φαῖδρος]: τὸ ποῖον δὴ λέγεις; ἐναντίω που ἤστην· ὁ μὲν γὰρ ὡς τῷ ἐρῶντι, ὁ δ' ὡς μὴ δεῖ χαρίζεσθαι, ἐλεγέτην. καὶ μάλ' ἀνδρικῶς. ὥιμην σε τάληθὲς ἐρεῖν, ὅτι μανικῶς· δι μέντοι ἐζήτουν ἔστιν αὐτὸ τοῦτο. μανίαν γάρ τινα ἐφήσαμεν εἴναι τὸν ἔρωτα. ἢ γάρ; ναί. μανίας δέ γε εἴδη δύο, τὴν μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἀνθρωπίνων, τὴν δὲ ὑπὸ θείας ἐξαλλαγῆς τῶν εἰωθότων νομίμων γιγνομένην. πάνυ [265b] γε. τῆς δὲ θείας τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι, μαντικὴν μὲν ἐπίπονοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ τελεστικήν, Μουσῶν δ' αὖ ποιητικήν, τετάρτην δὲ ἀφροδίτης καὶ Ἐρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν τε ἀρίστην εἴναι, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, ἵσως μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι, τάχα δ' ἀν καὶ ἄλλοσε παραφερόμενοι, κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον, μυθικόν [265c] τινα ὕμνον προσεπάσαμεν μετρίως τε καὶ εύφήμως τὸν ἔμόν τε καὶ σὸν δεσπότην ἔρωτα, ὡς Φαῖδρε, καλῶν παίδων ἔφορον. καὶ μάλα ἔμοιγε οὐκ ἀηδῶς ἀκοῦσαι. τόδε τοίνυν αὐτόθεν λάβωμεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ψέγειν πρὸς τὸ ἐπαινεῖν ἔσχεν ὁ λόγος μεταβῆναι. πῶς δὴ οὖν αὐτὸ λέγεις; ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾶ πεπαῖσθαι· τούτων δέ τινων ἐκ τύχης ὥρητέντων δυοῖν εἰδοῖν, [265d] εἰ αὐτοῖν τὴν δύναμιν τέχνη λαβεῖν δύναιτο τις, οὐκ ἄχαρι. τίνων δῆ; εἰς μίαν τε τε ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῆ διεσπαρμένα, ἵνα ἔκαστον ὄριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἀν ἀεὶ διδάσκειν ἔθέλη. ὥσπερ τὰ νυνδὴ περὶ Ἐρωτος— δι ἔστιν ὄρισθέν— εἴτ' εἴτε κακῶς ἐλέχθη, τὸ γοῦν σαφὲς καὶ τὸ αὐτὸ αὐτῷ διμολογούμενον διὰ ταῦτα ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος. τὸ δ' ἔτερον δὴ εἶδος τί λέγεις, ὡς Σώκρατες;

St. 266a

[Φαῖδρος]: τὸ [265e] πάλιν κατ' εῖδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέφυκεν, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδέν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον· ἀλλ' ὥσπερ ἄρτι τὸ λόγω τὸ μὲν ἄφρον τῆς διανοίας ἐν τι κοινῇ εἶδος ἐλαβέτην, ὥσπερ δὲ σώματος ἐξ ἐνὸς διπλᾶ καὶ ὅμώνυμα πέφυκε, σκαιά, τὰ δὲ δεξιὰ κληθέντα, οὕτω καὶ τὸ τῆς παρανοίας ὡς ἐν ἐν ἡμῖν πεφυκὸς εἶδος ἡγησαμένω τὸ λόγω, ὁ μὲν τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπανῆκεν πρὶν ἐν αὐτοῖς ἐφευρὼν ὄνομαζόμενον σκαιόν τινα ἔρωτα ἐλοιδόρησεν μάλ' ἐν δίκῃ, ὁ δ' εἰς τὰ ἐν δεξιᾷ τῆς μανίας ἀγαγὼν ἡμᾶς, ὅμώνυμον μὲν ἐκείνω, θεῖον δ' αὖ τινα ἔρωτα ἐφευρὼν καὶ [266b] προτεινάμενος ἐπίγνεσεν ὡς μεγίστων αἴτιον ἡμῖν ἀγαθῶν. ἀληθέστατα λέγεις. τούτων δὴ ἔγωγε αὐτός τε ἔραστής, ὡς Φαῖδρε, τῶν διαιρέσεων καὶ συναγωγῶν, ἵνα οἶός τε ὡς λέγειν τε καὶ φρονεῖν· ἔάν τέ τιν' ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατὸν εἰς ἐν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκόθ' ὁρᾶν, τοῦτον διώκω κατόπισθε μετ' ἔχνιον ὥστε θεοῖο. καὶ μέντοι καὶ τοὺς δυναμένους αὐτὸ δρᾶν εὶ μὲν ὄρθως ἢ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε, καλῶ δὲ οὖν [266c] μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς. τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ Λυσίου μαθόντας εἰπὲ τί χρὴ καλεῖν· ἢ τοῦτο ἐκεῖνό ἐστιν ἡ λόγων τέχνη, ἢ Θρασύμαχός τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γεγόνασιν, ἄλλους τε ποιοῦσιν, οἱ ἀν δωροφορεῖν αὐτοῖς ὡς βασιλεῦσιν ἔθέλωσιν; βασιλικὸν μὲν ἄνδρες, οὐ μὲν δὴ ἐπιστήμονές γε ὃν ἔρωτάς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ εἶδος ὄρθως ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν, διαλεκτικὸν καλῶν· τὸ δὲ ὁρτορικὸν δοκεῖ μοι διαφεύγειν ἔθ' ἡμᾶς. πῶς [266d] φής; καλόν πού τι ἀν εἴη, δὲ τούτων ἀπολειφθὲν ὅμως τέχνη λαμβάνεται; πάντως δ' οὐκ ἀτιμαστέον αὐτὸ σοὶ τε καὶ ἐμοὶ, λεκτέον δὲ τί μέντοι καὶ ἐστι τὸ λειπόμενον τῆς ὁρτορικῆς. καὶ μάλα που συχνά, ὡς Σώκρατες, τά γ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῖς περὶ λόγων τέχνης γεγραμμένοις. καὶ καλῶς γε ὑπέμνησας. προοίμιον μὲν οἶμαι πρῶτον ὡς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ἐν ἀρχῇ· ταῦτα λέγεις —ἢ γάρ; —τὰ κομψὰ τῆς τέχνης; ναί. [266e] δεύτερον δὲ δὴ διήγησίν τινα μαρτυρίας τ' ἐπ' αὐτῇ, τρίτον τεκμήρια, τέταρτον εἰκότα· καὶ πίστωσιν οἶμαι καὶ ἐπιπίστωσιν λέγειν τόν γε βέλτιστον λογοδαίδαλον Βυζάντιον ἄνδρα. τὸν χρηστὸν λέγεις Θεόδωρον;

St. 267a

[Σωκράτης]: τί μήν; καὶ ἔλεγχόν γε καὶ ἐπεξέλεγχον ὡς ποιητέον ἐν κατηγορίᾳ τε καὶ ἀπολογίᾳ. τὸν δὲ κάλλιστον Πάριον Εὔηνδον ἐς μέσον οὐκ ἄγομεν, δις ὑποδήλωσίν τε πρῶτος ηὗρεν καὶ παρεπαίνους—οἱ δ' αὐτὸν καὶ παραψόγους φασὶν ἐν μέτρῳ λέγειν μνήμης χάριν—σοφὸς γάρ ἀνήρ. Τεισίαν δὲ Γοργίαν τε ἔάσομεν εῦδειν, οἱ πρὸ τῶν ἀληθῶν τὰ εἰκότα εἶδον ὡς τιμητέα μᾶλλον, τά τε αὖ σμικρὰ μεγάλα καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσιν διὰ ὥρμην λόγου, καινά [267b] τε ἀρχαίως τά τ' ἐναντία καινῶς, συντομίαν τε λόγων καὶ ἀπειρα μήκη περὶ πάντων ἀνηρον; ταῦτα δὲ ἀκούων ποτέ μου Πρόδικος ἐγέλασεν, καὶ μόνος αὐτὸς ηύρηκεναι ἔφη ὃν δεῖ λόγων τέχνην· δεῖν δὲ οὕτε μακρῶν οὕτε βραχέων ἀλλὰ μετρίων. σοφώτατά γε, ὡς Πρόδικε. Ἰππίαν δὲ οὐ λέγομεν; οἶμαι γάρ ἀν σύμψηφον αὐτῷ καὶ τὸν Ἡλεῖον ξένον γενέσθαι. τί δ' οὐ; τὰ δὲ Πώλου πῶς φράσωμεν αὖ μουσεῖα λόγων— ὡς [267c] διπλασιολογίαν καὶ γνωμολογίαν καὶ εἰκονολογίαν—όνομάτων τε Λικυμνίων ἢ ἐκείνω ἔδωρήσατο πρὸς ποίησιν εὔεπείας; Πρωταγόρεια δέ, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἦν μέντοι τοιαῦτ' ἄττα; ὁρθοέπειά γέ τις, ὡς παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά. τῶν γε μὴν οἰκτρογόνων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνη μοι φαίνεται τὸ τοῦ Χαλκηδονίου σθένος, ὁργίσαι τε αὖ πολλοὺς ἄμα δεινὸς ἀνήρ γέγονεν, [267d] καὶ πάλιν ὥργισμένοις ἐπάδων κηλεῖν, ὡς ἔφη· διαβάλλειν τε καὶ ἀπολύσασθαι διαβολὰς ὄθενδὴ κράτιστος. τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον εἶναι, ὡς τινες μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δ' ἄλλο τίθενται ὄνομα. τὸ ἐν κεφαλαίῳ ἔκαστα λέγεις ὑπομνήσαι ἐπὶ τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας περὶ τῶν εἰρημένων; ταῦτα λέγω, καὶ εἴ τι σὺ ἄλλο ἔχεις εἰπεῖν λόγων τέχνης πέρι. σμικρά γε καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.

St. 268a

[Σωκράτης]: ἔώμεν δὴ τά γε σμικρά· ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον ἔδωμεν, τίνα καὶ πότ' ἔχει τὴν τῆς τέχνης δύναμιν. καὶ μάλα ἐρρωμένην, ὡς Σώκρατες, ἐν γε δὴ πλήθους συνόδοις, ἔχει γάρ. ἀλλ', ὡς δαιμόνιε,

Ιδε καὶ σὺ εὶς ἄρα καὶ σὸν φαίνεται διεστηκὸς αὐτῶν τὸ ἥτριον ὥσπερ ἐμοί. δείκνυε μόνον. εἰπὲ δή μοι· εἴ τις προσελθὼν τῷ ἔταίρῳ σου Ἐρυξιμάχῳ ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμενῷ εἴποι ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τ' [268b] ἐὰν βούλωμαι καὶ ψύχειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν, ἐὰν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα· καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἱατρικὸς εἶναι καὶ ἄλλον ποιεῖν ὡς ἀν τὴν τούτων ἐπιστήμην παραδῶ, τί ἀν οἵει ἀκούσαντας εἰπεῖν; τί δ' ἄλλο γε ἢ ἐρέσθαι εἰ προσεπίσταται καὶ οὕστινας δεῖ καὶ ὅπότε ἔκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρι ὅπόσου; εἰ οὖν εἴποι ὅτι οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀξιῶ τὸν ταῦτα παρ' [268c] ἐμοῦ μαθόντα αὐτὸν οἶόν τ' εἶναι ποιεῖν ἀ ἐρωτᾶς; εἰπεῖν ἀν οἴμαι ὅτι μαίνεται ἄνθρωπος, καὶ ἐκ βιβλίου ποθὲν ἀκούσας ἢ περιτυχῶν φαρμακίοις ἱατρὸς οἴεται γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαίων τῆς τέχνης. τί δ' εἰς Σοφοκλεῖ αὖ προσελθὼν καὶ Εύριπίδη τις λέγοι ὡς ἐπίσταται περὶ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις ποιεῖν καὶ περὶ μεγάλου πάνυ σμικράς, ὅταν τε βούληται οἰκτράς, καὶ τούναντίον αὖ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικὰς ὅσα τ' ἄλλα [268d] τοιαῦτα, καὶ διδάσκων αὐτὰ τραγῳδίας ποίησιν οἴεται παραδιδόναι; καὶ οὗτοι ἄν, ὡς Σώκρατες, οἴμαι καταγελῶν εἴ τις οἴεται τραγῳδίαν ἄλλο τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν πρέπουσαν ἀλλήλοις τε καὶ τῷ ὅλῳ συνισταμένην. ἀλλ' οὐκ ἀν ἀγροίκως γε οἴμαι λοιδορήσειαν, ἀλλ' ὥσπερ ἀν μουσικὸς ἐντυχῶν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἀρμονικῷ εἶναι, ὅτι δὴ τυγχάνει ἐπιστάμενος ὡς οἶόν τε ὁξυτάτην καὶ βαρυτάτην χορδὴν [268e] ποιεῖν, οὐκ ἀγρίως εἴποι ἄν· ὡς μοχθηρέ, μελαγχολάς, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὥν πραότερον δτι ὡς ἄριστε, ἀνάγκη μὲν καὶ ταῦτ' ἐπίστασθαι τὸν μέλλοντα ἀρμονικὸν ἔσεσθαι, οὐδὲν μὴν κωλύει μηδὲ σμικρὸν ἀρμονίας ἐπαίειν τὸν τὴν σὴν ἔξιν ἔχοντα· τὰ γὰρ πρὸ ἀρμονίας ἀναγκαῖα μαθήματα ἐπίστασαι ἀλλ' οὐ τὰ ἀρμονικά. ὁρθότατά γε.

St. 269a

[Φαῖδρος]: Οὐκοῦν καὶ ὁ Σοφοκλῆς τὸν σφισιν ἐπιδεικνύμενον τὰ πρὸ τραγῳδίας ἀν φαίη ἀλλ' οὐ τὰ τραγικά, καὶ ὁ Ἀκουμενὸς τὰ πρὸ ἱατρικῆς ἀλλ' οὐ τὰ ἱατρικά. παντάπασι μὲν οὖν. τί δὲ τὸν μελίγηρυν Ἀδραστον οἰόμεθα ἢ καὶ Περικλέα, εἰ ἀκούσειαν ὥν νυνδὴ ἡμεῖς διῆμεν τῶν παγκάλων τεχνημάτων—βραχυλογιῶν τε καὶ εἰκονολογιῶν καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες ὑπ' αὐγὰς ἔφαμεν εἶναι σκεπτέα—πότερον χαλεπῶς [269b] ἀν αὐτούς, ὥσπερ ἐγώ τε καὶ σύ, ὑπ' ἀγροικίας ῥῆμά τι εἰπεῖν ἀπαίδευτον εἰς τοὺς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ διδάσκοντας ὡς ῥήτορικὴν τέχνην, ἢ ἄτε ἡμῶν ὅντας σοφωτέρους κἄν νῷν ἐπιπλῆξαι εἰπόντας· ὡς Φαῖδρε τε καὶ Σώκρατες, οὐ χρὴ χαλεπαίνειν ἄλλὰ συγγιγνώσκειν, εἴ τινες μὴ ἐπιστάμενοι διαλέγεσθαι ἀδύνατοι ἔγενοντο ὄρισασθαι τί ποτ' ἔστιν ῥήτορική, ἐκ δὲ τούτου τοῦ πάθους τὰ πρὸ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἔχοντες ῥήτορικὴν ὥκηθησαν ηύρηκέναι, [269c] καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνταί σφισιν τελέως ῥήτορικὴν δεδιδάχθαι, τὸ δὲ ἔκαστα τούτων πιθανῶς λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι, οὐδὲν ἔργον [ὄν], οὐτοὺς δεῖν παρ' ἔαυτῶν τοὺς μαθητὰς σφῶν πορίζεσθαι ἐν τοῖς λόγοις. ἀλλὰ μήν, ὡς Σώκρατες, κινδυνεύει γε τοιοῦτόν τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἦν οὗτοι οἱ ἀνδρες ὡς ῥήτορικὴν διδάσκουσίν τε καὶ γράφουσιν, καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ εἰρηκέναι· ἀλλὰ δὴ τὴν τοῦ τῷ ὅντι ῥήτορικοῦ τε καὶ πιθανοῦ τέχνην [269d] πῶς καὶ πόθεν ἄν τις δύνατο πορίσασθαι; τὸ μὲν δύνασθαι, ὡς Φαῖδρε, ὥστε ἀγωνιστὴν τέλεον γενέσθαι, εἰκός—ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον—ἔχειν ὥσπερ τάλλα· εἰ μέν σοι ὑπάρχει φύσει ῥήτορικῷ εἶναι, ἔσῃ ῥήτωρ ἐλλόγιμος, προσλαβών ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, ὅτου δ' ἀν ἐλλείπης τούτων, ταύτη ἀτελής ἔση. δοσον δὲ αὐτοῦ τέχνη, οὐχ ἢ Λυσίας τε καὶ Θρασύμαχος πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἢ μέθοδος. ἀλλὰ πῆ δή; κινδυνεύει, [269e] ὡς ἄριστε, εἰκότως ὁ Περικλῆς πάντων τελεώτατος εἰς τὴν ῥήτορικὴν γενέσθαι. τί δῆ;

St. 270a

[Φαῖδρος]: πᾶσαι δσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν προσδέονται ἀδολεσχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι· τὸ γὰρ ὑψηλόνουν τοῦτο καὶ πάντη τελεσιουργὸν ἔοικεν ἐντεῦθεν ποθεν εἰσιέναι. ὃ καὶ Περικλῆς πρὸς τῷ εὔφυης εἶναι ἐκτήσατο· προσπεσὼν γὰρ οἴμαι τοιούτῳ ὅντι Ἀναξαγόρα, μετεωρολογίας ἐμπλησθεὶς καὶ ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ διανοίας ἀφικόμενος, ὥν δὴ πέρι τὸν πολὺν λόγον ἐποιεῖτο Ἀναξαγόρας, ἐντεῦθεν εἴλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην τὸ πρόσφορον αὐτῇ. πῶς τοῦτο λέγεις; ὃ [270b] αὐτός που τρόπος τέχνης ἱατρικῆς δσπερ καὶ ῥήτορικῆς. πῶς δή; ἐν ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι

φύσιν, σώματος μὲν ἐν τῇ ἑτέρᾳ, ψυχῆς δὲ ἐν τῇ ἑτέρᾳ, εὶς μέλλεις, μὴ τριβῇ μόνον καὶ ἐμπειρίᾳ ἀλλὰ τέχνῃ, τῷ μὲν φάρμακα καὶ τροφὴν προσφέρων ὑγίειαν καὶ ὥμην ἐμποιήσειν, τῇ δὲ λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους πειθὼν ἦν ἀν βούλη καὶ ἀρετὴν παραδώσειν. τὸ γοῦν εἰκός, ὡς Σώκρατες, οὕτως. ψυχῆς [270c] οὖν φύσιν ἀξίως λόγου κατανοήσαι οἵτινες δυνατὸν εἶναι ἄνευ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως; εἰ μὲν Ἰπποκράτει γε τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πιθέσθαι, οὐδὲ περὶ σώματος ἄνευ τῆς μεθόδου ταύτης. καλῶς γάρ, ὡς ἔταιρε, λέγει· χρὴ μέντοι πρὸς τῷ Ἰπποκράτει τὸν λόγον ἔξετάζοντα σκοπεῖν εἰς συμφωνεῖ. φημί. τὸ τοίνυν περὶ φύσεως σκόπει τί ποτε λέγει Ἰπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθῆς λόγος. ἄρα' οὐχ ὡδεῖ δεῖ διανοεῖσθαι περὶ [270d] ὅτουοῦν φύσεως· πρῶτον μέν, ἀπλοῦν ἥπι πολυειδές ἐστιν οὗ πέρι βουλησόμεθα εἶναι αὐτοὶ τεχνικοὶ καὶ ἄλλον δυνατοὶ ποιεῖν, ἔπειτα δέ, ἀν μὲν ἀπλοῦν ἥπι, σκοπεῖν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τίνα πρὸς τί πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχον ἥπι τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπὸ τοῦ, ἐὰν δὲ πλείω εἴδη ἔχῃ, ταῦτα ἀριθμησάμενον, ὅπερ ἐφ' ἐνός, τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἔκάστου, τῷ τί ποιεῖν αὐτὸν πέφυκεν ἥπι τί παθεῖν ὑπὸ τοῦ; κινδυνεύει, ὡς Σώκρατες. ἥπι γοῦν ἄνευ τούτων μέθοδος ἔστιν ἀν βούλη [270e] τυφλοῦ πορεία. ἀλλ' οὐ μὴν ἀπεικαστέον τόν γε τέχνη μετιόντα ὁτιοῦν τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ, ἀλλὰ δῆλον ὡς, ἀν τῷ τις τέχνη λόγους διδῷ, τὴν οὐσίαν δείξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου πρὸς δὲ τοὺς λόγους προσοίσει. ἔσται δέ που ψυχὴ τοῦτο. τί μήν;

St. 271a

[Φαίδρος]:οὐκοῦν ἥπι ἄμιλλα αὐτῷ τέταται πρὸς τοῦτο πᾶσα· πειθὼν γάρ ἐν τούτῳ ποιεῖν ἐπιχειρεῖ. ἥπι γάρ; ναί. δῆλον ἄρα δτι ὁ Θρασύμαχός τε καὶ δις ἀν ἄλλος σπουδῇ τέχνην ῥητορικὴν διδῷ, πρῶτον πάσῃ ἀκριβείᾳ γράψει τε καὶ ποιήσει ψυχὴν ἰδεῖν, πότερον ἐν καὶ δημοιον πέφυκεν ἥπι κατὰ σώματος μορφὴν πολυειδές· τοῦτο γάρ φαμεν φύσιν εἶναι δεικνύναι. παντάπασι μὲν οὖν δεύτερον δέ γε, ὅτῳ τί ποιεῖν ἥπι παθεῖν ὑπὸ τοῦ πέφυκεν. τί μήν; τρίτον [271b] δέ δὴ διαταξάμενος τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γένη καὶ τὰ τούτων παθήματα δηεισι πάσας αἰτίας, προσαρμόττων ἔκαστον ἔκάστω καὶ διδάσκων οία οὔσα ὑφ' οἶων λόγων δι' ἥπι αἰτίαν ἔξ ανάγκης ἥπι μὲν πείθεται, ἥπι δὲ ἀπειθεῖ. κάλλιστα γοῦν ἄν, ὡς ἔστι, ἔχοι οὕτως. οὔτοι μὲν οὖν, ὡς φίλε, ἄλλως ἐνδεικνύμενον ἥπι λεχθήσεται ἥπι γραφήσεται οὔτε τι ἄλλο [271c] οὔτε τοῦτο. ἀλλ' οἱ νῦν γράφοντες, ὡς σὺ ἀκήκοας, τέχνας λόγων πανοῦργοί εἰσιν καὶ ἀποκρύπτονται, εἰδότες ψυχῆς πέρι παγκάλως· πρὶν ἀν οὖν τὸν τρόπον τοῦτον λέγωσι τε καὶ γράφωσι, μὴ πειθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράφειν. τίνα τοῦτον; αὐτὰ μὲν τὰ ῥήματα εἰπεῖν οὐκ εὐπετές· ὡς δὲ δεῖ γράφειν, εὶς μέλλει τεχνικῶς ἔχειν καθ' ὅσον ἐνδέχεται, λέγειν ἐθέλω. λέγε δῆ. ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὔσα, τὸν [271d] μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἴδη ἔχει. ἔστιν οὖν τόσα καὶ τόσα, καὶ τοῖα καὶ τοῖα, δθεν οἱ μὲν τοιούδε, οἱ δὲ τοιούδε γίγνονται· τούτων δὲ δὴ οὕτω διηρημένων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἔστιν εἴδη, τοιόνδε ἔκαστον. οἱ μὲν οὖν τοιούδε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε λόγων διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν ἔξ τὰ τοιάδε εὐπειθεῖς, οἱ δὲ τοιούδε διὰ τάδε δυσπειθεῖς· δεῖ δὴ ταῦτα ἱκανῶς νοήσαντα, μετὰ ταῦτα θεώμενον αὐτὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ὅντα τε καὶ πραττόμενα, δξέως [271e] τῇ αἰσθήσει δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ἥπι μηδὲν εἶναί πω πλέον αὐτῷ ὡν τότε ἥκουεν λόγων συνών.

St. 272a

[Σωκράτης]:ὅταν δὲ εἰπεῖν τε ἱκανῶς ἔχη οἷος ὑφ' οἶων πείθεται, παραγιγνόμενόν τε δυνατὸς ἥπι διαισθανόμενος ἔαυτῷ ἐνδείκνυσθαι δτι οὔτος ἔστι καὶ αὐτῇ ἥπι φύσις περὶ ἥπι τότε ἥσαν οἱ λόγοι, νῦν ἔργω παροῦσά οἱ, ἥπι προσοιστέον τούσδε ὡδεῖ τοὺς λόγους ἐπὶ τὴν τῶνδε πειθὼν, ταῦτα δ' ἥδη πάντα ἔχοντι, προσλαβόντι καιροὺς τοῦ πότε λεκτέον καὶ ἐπισχετέον, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεινολογίας καὶ δεινώσεως ἔκάστων τε ὅσα ἀν εἴδη μάθη λόγων, τούτων τὴν εὐκαιρίαν τε καὶ ἀκαιρίαν διαγνόντι, καλῶς τε καὶ τελέως ἔστιν ἥπι τέχνη ἀπειρασμένη, πρότερον δ' οὐ· ἀλλ' δτι ἀν αὐτῶν τις ἐλλείπη [272b] λέγων ἥπι διδάσκων ἥπι γράφων, φῆ δὲ τέχνη λέγειν, δὲ μὴ πειθόμενος κρατεῖ. τί δὴ οὖν; φήσει ἵσως ὁ συγγραφεύς, ὡς Φαῖδρε τε καὶ Σώκρατες, δοκεῖ οὕτως; μὴ ἄλλως πως ἀποδεκτέον λεγομένης λόγων τέχνης; ἀδύνατόν που, ὡς Σώκρατες, ἄλλως· καίτοι οὐ σμικρόν γε φαίνεται ἔργον. ἀληθῆ λέγεις. τούτου τοι ἔνεκα χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν εἴ τις πη ῥάων [272c] καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδός, ἵνα μὴ

μάτην πολλήν ἀπίη καὶ τραχεῖαν, ἔξὸν ὀλίγην τε καὶ λείαν. ἀλλ' εἴ τινά πη βοήθειαν ἔχεις ἐπακηκοώς Λυσίου ἡ τινος ἄλλου, πειρῶ λέγειν ἀναμιμησκόμενος. ἔνεκα μὲν πείρας ἔχοιμ' ἂν, ἀλλ' οὕτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. βούλει οὖν ἐγώ τιν' εἴπω λόγον ὃν τῶν περὶ ταῦτα τινων ἀκήκοα; τί μήν; λέγεται γοῦν, ὡς Φαῖδρε, δίκαιον εἶναι καὶ τὸ τοῦ λύκου εἰπεῖν. καὶ [272d] σύ γε οὕτω ποίει.

St. 273a

[Σωκράτης]: φασὶ τοίνυν ούδεν οὕτω ταῦτα δεῖν σεμνύνειν ούδ' ἀνάγειν ἄνω μακρὰν περιβαλλομένους· παντάπασι γάρ, ὃ καὶ κατ' ἀρχὰς εἴπομεν τοῦδε τοῦ λόγου, ὅτι οὐδὲν ἀληθείας μετέχειν δέοι δικαίων ἢ ἀγαθῶν πέρι πραγμάτων, ἢ καὶ ἀνθρώπων γε τοιούτων φύσει ὄντων ἢ τροφῆ, τὸν μέλλοντα ἰκανῶς ἥρητορικὸν ἔσεσθαι. τὸ παράπαν γάρ οὐδὲν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν οὐδενί, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ· τοῦτο [272e] δ' εἶναι τὸ εἰκός, ὡς δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνη ἔρειν. οὐδὲ γὰρ αὐτὰ τὰ πραχθέντα δεῖν λέγειν ἐνίστε, ἐὰν μὴ εἰκότως ἢ πεπραγμένα, ἀλλὰ τὰ εἰκότα, ἐν τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ, καὶ πάντως λέγοντα τὸ δὴ εἰκός διωκτέον εἶναι, πολλὰ εἰπόντα χαίρειν τῷ ἀληθεῖ· τοῦτο γὰρ διὰ παντὸς τοῦ λόγου γιγνόμενον τὴν ἄπασαν τέχνην πορίζειν. αὐτά γε, ὡς Σώκρατες, διελήλυθας ἢ λέγουσιν οἱ περὶ τοὺς λόγους τεχνικοὶ προσποιούμενοι εἶναι· ἀνεμνήσθην γὰρ ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν βραχέως τοῦ τοιούτου ἔφηψάμεθα, δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα εἶναι τοῖς περὶ ταῦτα. ἀλλὰ μὴν τόν γε Τεισίαν αὐτὸν πεπάτηκας ἀκριβῶς· εἰπέτω τοίνυν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Τεισίας, μὴ τι ἄλλο λέγει τὸ [273b] εἰκός ἢ τὸ τῷ πλήθει δοκοῦν. τί γὰρ ἄλλο; τοῦτο δῆ, ὡς ἔοικε, σοφὸν εὑρὼν ἄμα καὶ τεχνικὸν ἔγραψεν ὡς ἔαν τις ἀσθενής καὶ ἀνδρικὸς ἴσχυρὸν καὶ δειλὸν συγκόψας, ἴμάτιον ἢ τι ἄλλο ἀφελόμενος, εἰς δικαστήριον ἄγηται, δεῖ δὴ τάληθὲς μηδέτερον λέγειν, ἀλλὰ τὸν μὲν δειλὸν μὴ ὑπὸ μόνου φάναι τοῦ ἀνδρικοῦ συγκεκόφθαι, τὸν δὲ τοῦτο μὲν ἐλέγχειν ὡς μόνω ἥστην, ἐκείνῳ δὲ καταχρήσασθαι τῷ [273c]

πῶς δ' ἂν ἐγώ τοιόσδε τοιῶδε ἐπεχείρησα;

[Σωκράτης]: ὃ δ' οὐκ ἔρει δὴ τὴν ἔαυτοῦ κάκην, ἀλλὰ τι ἄλλο ψεύδεσθαι ἐπιχειρῶν τάχ' ἀν ἔλεγχόν πη παραδοίη τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ περὶ τᾶλλα δὴ τοιαῦτ' ἄττα ἐστὶ τὰ τέχνη λεγόμενα. οὐ γάρ, ὡς Φαῖδρε; τί μήν; φεῦ, δεινῶς γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην ἀνευρεῖν ὁ Τεισίας ἢ ἄλλος ὅστις δῆ ποτ' ὧν τυγχάνει καὶ ὅπόθεν χαίρει ὀνομαζόμενος. ἀτάρ, ὡς ἔταῦρε, τούτῳ ἡμεῖς πότερον λέγωμεν ἢ μὴ— τὸ [273d] ποιῶν; ὅτι, ὡς Τεισία, πάλαι ἡμεῖς, πρὶν καὶ σὲ παρελθεῖν, τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο τὸ εἰκός τοῖς πολλοῖς δι' ὄμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγγιγνόμενον· τὰς δὲ ὄμοιότητας ἄρτι διήλθομεν ὅτι πανταχοῦ ὁ τὴν ἀληθείαν εἰδὼς κάλλιστα ἐπίσταται εὑρίσκειν. ὥστ' εὶ μὲν ἄλλο τι περὶ τέχνης λόγων λέγεις, ἀκούοιμεν ἄν· εὶ δὲ μή, οἵς νυνδὴ διήλθομεν πεισόμεθα, ὡς ἐὰν μή τις τῶν τε ἀκουσομένων τὰς [273e] φύσεις διαριθμήσηται, καὶ κατ' εἴδη τε διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα καὶ μιᾷ ἰδέᾳ δυνατὸς ἢ καθ' ἐν ἔκαστον περιλαμβάνειν, οὐ ποτ' ἐσται τεχνικὸς λόγων πέρι καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μή ποτε κτήσηται ἄνευ πολλῆς πραγματείας· ἥν οὐχ ἔνεκα τοῦ λέγειν καὶ πράττειν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ διαπονεῖσθαι τὸν σώφρονα, ἀλλὰ τοῦ θεοῖς κεχαρισμένα μὲν λέγειν δύνασθαι, κεχαρισμένως δὲ πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν.

St. 274a

[Σωκράτης]: οὐ γὰρ δὴ ἄρα, ὡς Τεισία, φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν, ὄμοδούλοις δεῖ χαρίζεσθαι μελετᾶν τὸν νοῦν ἔχοντα, ὅτι μὴ πάρεργον, ἀλλὰ δεσπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ἔξ ἀγαθῶν. ὥστ' εὶ μακρὰ ἢ περίοδος, μὴ θαυμάσης· μεγάλων γὰρ ἔνεκα περιτέον, οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἐσται μήν, ὡς ὁ λόγος φησίν, ἔαν τις ἔθέλῃ, καὶ ταῦτα κάλλιστα ἔξ ἐκείνων γιγνόμενα. παγκάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὡς Σώκρατες, εἴπερ οἶός τέ τις εἴη. ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς καλοῖς καλὸν καὶ [274b] πάσχειν ὅτι ἄν τω συμβῇ παθεῖν. καὶ μάλα. ούκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι ἰκανῶς ἔχετω. τί μήν; τὸ δ' εὐπρεπείας δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας, πῃ γιγνόμενον καλῶς ἀν ἔχοι καὶ ὅπῃ ἀπρεπῶς, λοιπόν. ἢ γάρ; ναί. οἶσθ' οὖν ὅπῃ μάλιστα θεῷ χαριῇ λόγων πέρι πράττων ἢ λέγων; οὐδαμῶς· σὺ δέ; ἀκοήν [274c] γ' ἔχω λέγειν τῶν προτέρων, τὸ δ' ἀληθὲς αὐτοὶ ἵσασιν. εὶ δὲ τοῦτο εὔροιμεν αὐτοί, ἄρα γ' ἀν ἔθ' ἡμῖν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων; γελοῖον ἥρου· ἀλλ' ἢ φῆς

άκηκοέναι λέγε. ἡκουσα τοίνυν περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὗ καὶ τὸ ὅρνεον ἵερὸν δὴ καλοῦσιν Ἱβιν· αὐτῷ δὲ ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. τοῦτο δὴ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εύρειν καὶ γεωμετρίαν [274d] καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὖ τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου ἦν οἱ Ἑλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἀμμωνα, παρὰ τοῦτον ἐλθὼν δὲ Θεὺθ τὰς τέχνας ἐπέδειξεν, καὶ ἔφη δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις· δὲ ἡρετο ἥντινα ἐκάστη ἔχοι ὠφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἦ μὴ καλῶς [274e] δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔψεγεν, τὸ δὲ ἐπήνει. πολλὰ μὲν δὴ περὶ ἐκάστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφότερα Θαμοῦν τῷ Θεὺθ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἀλλὰ λόγος πολὺς ἀν διελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν, τοῦτο δέ, ὡς βασιλεῦ, τὸ μάθημα, ἔφη δὲ Θεύθ, σιφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξει μνήμης τε γάρ καὶ σοφίας φάρμακον ηύρεθη. δὲ δὲ εἶπεν· ὡς τεχνικώτατε Θεύθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελίας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι· καὶ νῦν

St. 275a

[Σωκράτης]: σύ, πατήρ ὧν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τούναντίον εἶπες ἢ δύναται. τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἄτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν ὑπὸ ἀλλοτρίων τύπων, οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν ἀναμιμνησκομένους· οὐκουν μνήμης ἀλλὰ ὑπομνήσεως φάρμακον ηὕρεις. σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις· πολυάριθμοι γάρ σοι γενόμενοι ἀνευ διαχῆς πολυγνώμονες εἶναι [275b] δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες, καὶ χαλεπὸι συνεῖναι, δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν. ὡς Σώκρατες, ὁρδίως σὺ Αἰγυπτίους καὶ ὅποδαποὺς ἀν ἐθέλης λόγους ποιεῖς. οἱ δέ γ', ὡς φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου ἵερῷ δρυὸς λόγους ἔφησαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι. τοῖς μὲν οὖν τότε, ἄτε οὐκ οὖσι σοφοῖς ὥσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι, ἀπέχρη δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπὸ εὐήθειας, εἰ μόνον ἀληθῆ [275c] λέγοιεν· σοὶ δὲ Ἰσως διαφέρει τίς ὁ λέγων καὶ ποδαπός. οὐ γὰρ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖς, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει; ὁρθῶς ἐπέπληξας, καί μοι δοκεῖ περὶ γραμμάτων ἔχειν ἥπερ δὲ Θηβαῖος λέγει. οὐκοῦν ὁ τέχνην οἰδέμενος ἐν γράμμασι καταλιπεῖν, καὶ αὖ δὲ παραδεχόμενος ὡς τι σαφὲς καὶ βέβαιον ἐκ γραμμάτων ἐσόμενον, πολλῆς ἀν εὐήθειας γέμοι καὶ τῷ ὄντι τὴν Ἀμμωνος μαντείαν ἀγνοοῦ, πλέον τι οἰδέμενος εἶναι λόγους γεγραμμένους [275d] τοῦ τὸν εἰδότα ὑπομνῆσαι περὶ ὧν ἀν ἥ τὰ γεγραμμένα. ὁρθότατα. δεινὸν γάρ που, ὡς Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γραφή, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅμιοιν ζωγραφία. καὶ γὰρ τὰ ἐκείνης ἔκγονα ἔστηκε μὲν ὡς ζῶντα, ἐὰν δὲ ἀνέρη τι, σεμνῶς πάνυ σιγᾶ. ταῦτὸν δὲ καὶ οἱ λόγοι· δόξαις μὲν ἀν ὡς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν, ἐὰν δέ τι ἔρῃ τῶν λεγομένων βουλόμενος μαθεῖν, ἐν τι σημαίνει μόνον ταύτων ἀεί. ὅταν δὲ ἄπαξ γραφῆ, [275e] κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαίουσιν, ὡς δὲ αὕτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει, καὶ οὐκ ἐπίσταται λέγειν οὓς δεῖ γε καὶ μή. πλημμελούμενος δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθεὶς τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ· αὐτὸς γὰρ οὕτ' ἀμύνασθαι οὕτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὐτῷ. καὶ ταῦτα σοι ὁρθότατα εἴρηται.

St. 276a

[Σωκράτης]: τί δ'; ἄλλον ὁρῶμεν λόγον τούτου ἀδελφὸν γνήσιον, τῷ τρόπῳ τε γίγνεται, καὶ ὅσῳ ἀμείνων καὶ δυνατώτερος τούτου φύεται; τίνα τοῦτον καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον; δὲ μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος ψυχῇ, δυνατὸς μὲν ἀμύναι ἔαυτῷ, ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ. τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον, οὗ δὲ γεγραμμένος εἴδωλον ἀν τι λέγοιτο δικαίως. παντάπασι [276b] μὲν οὖν. τόδε δή μοι εἰπε· δὲ οὐδὲν ἔχων γεωργός, ὡς σπερμάτων κήδοιτο καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο γενέσθαι, πότερα σπουδῇ ἀν θέρους εἰς Ἀδώνιδος κήπους ἀρῶν χαίροι θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους, ἢ ταῦτα μὲν δὴ παιδιᾶς τε καὶ ἐօρτῆς χάριν δρῶη ἀν, ὅτε καὶ ποιοῖ· ἐφ' οἷς δὲ ἐσπούδακεν, τῇ γεωργικῇ χρώμενος ἀν τέχνη, σπείρας εἰς τὸ προσῆκον, ἀγαπώῃ ἀν ἐν δύγδῳ μηνὶ ὅσα ἐσπειρεν τέλος λαβόντα; οὕτω [276c] που, ὡς Σώκρατες, τὰ μὲν σπουδῇ, τὰ δὲ ὡς ἐτέρως ἀν ἥ λέγεις ποιοῖ. τὸν δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμας ἔχοντα τοῦ γεωργοῦ φῶμεν ἥττον νοῦν ᔁχειν εἰς τὰ ἔαυτοῦ σπέρματα; ἥκιστά γε οὐκ ἄρα σπουδῇ αὐτὰ ἐν ὕδατι γράψει μέλανι σπείρων διὰ καλάμου μετὰ λόγων ἀδυνάτων μὲν

αύτοῖς λόγω βοηθεῖν, ἀδυνάτων δὲ ίκανῶς τάληθῇ διδάξαι. οὕκουν δὴ τό γ' εἰκός. οὐ [276d] γάρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους, ὡς ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, ὅταν δὲ γράφῃ, ἔστω τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος, εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται, καὶ παντὶ τῷ ταύτον ἵχνος μετιόντι, ἡσθίσεται τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἀπαλούς· ὅταν δὲ ἄλλοι παιδιαῖς ἄλλαις χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὐτοὺς ἐτέροις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότ' ἐκεῖνος, ὡς ἔοικεν, ἀντὶ τούτων οἵς λέγω παίζων διάξει. παγκάλην [276e] λέγεις παρὰ φαύλην παιδιάν, ὥστε καὶ τοῦ ἐν λόγοις δυναμένου παίζειν, δικαιοσύνης τε καὶ ἄλλων ὧν λέγεις πέρι μυθολογοῦντα.

St. 277a

[Φαῖδρος]: ἔστι γάρ, ὥστε Φαῖδρε, οὔτω· πολὺ δ' οἷμαι καλλίων σπουδὴ περὶ αὐτὰ γίγνεται, ὅταν τις τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους, οἱ ἔστωτοῖς τῷ τε φυτεύσαντι βοηθεῖν ίκανοὶ καὶ οὐχὶ ἄκαρποι ἀλλὰ ἔχοντες σπέρμα, ὅθεν ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἡθεσὶ φυόμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχειν ίκανοί, καὶ τὸν ἔχοντα εύδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς ὅσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα. πολὺ γὰρ τοῦτ' ἔτι κάλλιον λέγεις. νῦν δὴ ἐκεῖνα ἡδη, ὥστε Φαῖδρε, δυνάμεθα κρίνειν, τούτων ὡμολογημένων. τὰ ποῖα; ὧν δὴ πέρι βουληθέντες ἰδεῖν ἀφικόμεθα εἰς τόδε, ὅπως τὸ Λυσίου τε ὄνειδος ἐξετάσαιμεν τῆς τῶν λόγων γραφῆς [277b] πέρι, καὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ τέχνη καὶ ἄνευ τέχνης γράφοιντο. τὸ μὲν οὖν ἔντεχνον καὶ μὴ δοκεῖ μοι δεδηλῶσθαι μετρίως. ἔδοξε γε δὴ· πάλιν δὲ ὑπόμνησόν με πῶς. πρὶν ἂν τις τό τε ἀληθὲς ἔκάστων εἰδῇ πέρι ὧν λέγει ἡ γράψει, κατ' αὐτό τε πᾶν ὁρίζεσθαι δυνατὸς γένηται, ὁρισάμενός τε πάλιν κατ' εἴδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν ἐπιστηθῆ, περὶ τε ψυχῆς φύσεως διδῶν κατὰ ταύτα, τὸ [277c] προσαρμόττον ἔκάστη φύσει εἴδος ἀνευρίσκων, οὔτω τιθῆ καὶ διακοσμῆ τὸν λόγον, ποικίλη μὲν ποικίλους ψυχῆς καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπλῆ, οὐ πρότερον δυνατὸν τέχνη ἔσεσθαι καθ' ὅσον πέφυκε μεταχειρισθῆναι τὸ λόγων γένος, οὔτε τι πρὸς τὸ διδάξαι οὔτε τι πρὸς τὸ πεῖσαι, ὡς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμήνυκεν ἡμῖν λόγος. παντάπασι μὲν οὖν τοῦτο γε οὔτω πως ἐφάνη. τί [277d] δ' αὖ περὶ τοῦ καλὸν ἡ αἰσχρὸν εἶναι τὸ λόγους λέγειν τε καὶ γράψειν, καὶ ὅπῃ γιγνόμενον ἐν δίκῃ λέγοιτ' ἀν ὄνειδος ἡ μῆ, ἄρα οὐ δεδήλωκεν τὰ λεχθέντα ὀλίγον ἔμπροσθεν— τὰ ποῖα; ὡς εἴτε Λυσίας ἡ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἡ γράψει ἰδίᾳ ἡ δημοσίᾳ νόμους τιθείς, σύγγραμμα πολιτικὸν γράφων καὶ μεγάλην τινὰ ἐν αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, οὔτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι, εἴτε τίς φησιν εἴτε μῆ· τὸ γὰρ ἀγνοεῖν ὑπάρ τε καὶ ὄναρ δικαίων καὶ [277e] ἀδίκων πέρι καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἐκφεύγει τῇ ἀληθείᾳ μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι, οὐδὲ ἀν ὁ πᾶς ὅχλος αὐτὸν ἐπαινέσῃ. οὐ γὰρ οὖν.

St. 278a

[Φαῖδρος]: ὃ δέ γε ἐν μὲν τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ περὶ ἔκάστου παιδιάν τε ἡγούμενος πολλὴν ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ οὐδένα πώποτε λόγον ἐν μέτρῳ οὐδὲ ἄνευ μέτρου μεγάλης ἄξιον σπουδῆς γραφῆναι, οὐδὲ λεχθῆναι ὡς οἱ ῥαψῳδούμενοι ἄνευ ἀνακρίσεως καὶ διδαχῆς πειθοῦς ἔνεκα ἐλέχθησαν, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτῶν τοὺς βελτίστους εἰδότων ὑπόμνησιν γεγονέναι, ἐν δὲ τοῖς διδασκομένοις καὶ μαθήσεως χάριν λεγομένοις καὶ τῷ ὄντι γραφομένοις ἐν ψυχῇ περὶ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐν μόνοις ἡγούμενος τό τε ἐναργὲς εἶναι καὶ τέλεον καὶ ἄξιον σπουδῆς· δεῖν δὲ τοὺς τοιούτους λόγους αὐτοῦ λεγεσθαι οἷον ὑεῖς γηησίους εἶναι, πρῶτον μὲν τὸν ἐν αὐτῷ, ἐὰν εὐρεθεὶς ἐνῃ, ἔπειτα εἴ τινες τούτου ἔκγονοί τε [278b] καὶ ἀδελφοὶ ἄμα ἐν ἄλλαισιν ἄλλων ψυχαῖς κατ' ἀξίαν ἐνέψυσαν· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἐῶν— οὗτος δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνήρ κινδυνεύει, ὥστε Φαῖδρε, εἶναι οἷον ἐγώ τε καὶ σὺ εὐξαίμεθ' ἀν σέ τε καὶ ἐμὲ γενέσθαι. παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαι τε καὶ εὔχομαι ὃ λέγεις. οὐκοῦν ἡδη πεπαίσθω μετρίως ἡμῖν τὰ περὶ λόγων· καὶ σύ τε ἐλθῶν φράζε Λυσίᾳ ὅτι νῷ καταβάντε ἔς τὸ Νυμφῶν νῦμά τε καὶ μουσεῖον ἡκούσαμεν λόγων, οἱ ἐπέστελλον [278c] λέγειν Λυσίᾳ τε καὶ εἴ τις ἄλλος συντίθησι λόγους, καὶ Ὁμήρω καὶ εἴ τις ἄλλος αὖ ποίησιν ψιλὴν ἡ ἐν ὥδῃ συντέθηκε, τρίτον δὲ Σόλωνι καὶ δστις ἐν πολιτικοῖς λόγοις νόμους ὄνομάζων συγγράμματα ἔγραψεν· εἰ μὲν εἰδὼς ἡ τὸ λήθης ἔχει συνέθηκε ταῦτα, καὶ ἔχων βοηθεῖν, εἰς ἔλεγχον ίών περὶ ὧν ἔγραψε, καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμμένα φαῦλα ἀποδεῖξαι, οὐ τι τῶνδε ἐπιωνυμίαν ἔχοντα δεῖ λεγεσθαι [278d] τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐφ' οἵς ἐσπούδακεν ἐκείνων. τίνας οὖν τὰς

ἐπωνυμίας αὐτῷ νέμεις; τὸ μὲν σοφόν, ὡς Φαῖδρε, καλεῖν ἔμοιγε μέγα εἶναι δοκεῖ καὶ θεῶ μόνῳ πρέπειν· τὸ δὲ ἡ φιλόσοφον ἡ τοιοῦτόν τι μᾶλλον τε ἀν αὐτῷ καὶ ἀρμόττοι καὶ ἐμμελεστέρως ἔχοι. καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου. οὐκοῦν αὖ τὸν μὴ ἔχοντα τιμιώτερα ὃν συνέθηκεν ἡ ἔγραψεν ἄνω κάτω στρέφων ἐν χρόνῳ, πρὸς ἄλληλα κολλῶν [278e] τε καὶ ἀφαιρῶν, ἐν δίκῃ που ποιητὴν ἡ λόγων συγγραφέα ἡ νομογράφον προσερεῖς; τί μήν; ταῦτα τοίνυν τῷ ἐταῖρῳ φράζε. τί δὲ σύ; πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν ἐταῖρον δεῖ παρελθεῖν. τίνα τοῦτον; Ἰσοκράτη τὸν καλόν· ὡς τί ἀπαγγελεῖς, ὡς Σώκρατες; τίνα αὐτὸν φῆσομεν εἶναι;

St. 279a

[Φαῖδρος]: νέος ἔτι, ὡς Φαῖδρε, Ἰσοκράτης· ὃ μέντοι μαντεύομαι κατ' αὐτοῦ, λέγειν ἐθέλω. τὸ ποῖον δή; δοκεῖ μοι ἀμείνων ἡ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως, ἔτι τε ἥθει γεννικωτέρω κεκρᾶσθαι· ὥστε οὐδὲν ἀν γένοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας εἰ περὶ αὐτούς τε τοὺς λόγους, οἵτις νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἡ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἀψαμένων λόγων, ἔτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζῳ δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὄρμὴ θειοτέρᾳ· φύσει γάρ, ὡς φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ [279b] τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οὖν ἐγὼ μὲν παρὰ τῶνδε τῶν θεῶν ὡς ἔμοις παιδικοῖς Ἰσοκράτει ἔξαγγέλλω, σὺ δ' ἐκεῖνα ὡς σοῖς Λυσίᾳ. ταῦτ' ἔσται· ἀλλὰ ἵωμεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πνῆγος ἡπιώτερον γέγονεν. οὐκοῦν εὔξαμένῳ πρέπει τοῖσδε πορεύεσθαι; τί μήν; ὡς φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε θεοί, δοίητέ μοι καλῷ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς die|inneren·
die|inneren·

εἶναί [279c] μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν σοφόν· τὸ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἴη μοι ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο ἄλλος ἡ ὁ σώφρων. ἔτ' ἄλλου του δεόμεθα, ὡς Φαῖδρε; ἔμοὶ μὲν γὰρ μετρίως ηὔκται. καὶ ἔμοὶ ταῦτα συνεύχου· κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. ἵωμεν.